

4. ПОТПРОСТОРИ, СУМЕ ПОТПРОСТОРА

(4.1) Нека су у векторском простору $\mathbb{V}$ задата два једнакодимензионална потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$, при чему се $\mathbb{W}_1$ садржи у $\mathbb{W}_2$. Показати да су $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ једнаки међусобно.

Нека је $\{|v_1\rangle, \dots, |v_k\rangle\}$ базис потпростора $\mathbb{W}_1$ који се састоји од k линеарно независних вектора из $\mathbb{V}$. Пошто су према поставци задатка потпростори једнаких димензија $\dim \mathbb{W}_1 = \dim \mathbb{W}_2$, то значи да и потпростор $\mathbb{W}_2$ мора имати исти број k линеарно независних вектора. *Ерго*, потпростори $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ јесу једнаки.

(4.2) Показати да у простору $\mathbb{F}^n$ скуп свих вектора датих у облику уређених n -торки $(\xi_1, \dots, \xi_n)$ за које важи услов: $\xi_1 + \dots + \xi_n = 0$, представља *потпростор*. Наћи један *базис* и одредити *димензију* овог потпростора.

Да би одређени скуп вектора био потпростор, мора да важи услов

$$\alpha|v_1\rangle + \beta|v_2\rangle \in \mathbb{S}, \quad |v_1\rangle, |v_2\rangle \in \mathbb{S}$$

што значи да дати скуп вектора мора бити *затворен* у односу на две бинарне операције: сабирање вектора и множење вектора скаларом. Горе наведени услов може се написати преко уређених n -торки као

$$\begin{aligned} \alpha|v_1\rangle + \beta|v_2\rangle &= \alpha(\xi_1, \dots, \xi_n) + \beta(\eta_1, \dots, \eta_n) \\ &= (\alpha\xi_1, \dots, \alpha\xi_n) + (\beta\eta_1, \dots, \beta\eta_n) \\ &= (\alpha\xi_1 + \beta\eta_1, \dots, \alpha\xi_n + \beta\eta_n) \end{aligned}$$

Према поставци задатка, линеарна комбинација вектора $|v_1\rangle$ и $|v_2\rangle$ написана горе у облику уређене n -торке припадаће скупу вектора $\mathbb{S}$ само ако је збир свих елемената уређене n -торке једнак нули

$$\begin{aligned} (\alpha\xi_1 + \beta\eta_1) + \dots + (\alpha\xi_n + \beta\eta_n) &= (\alpha\xi_1 + \dots + \alpha\xi_n) + (\beta\eta_1 + \dots + \beta\eta_n) \\ &= \alpha(\xi_1 + \dots + \xi_n) + \beta(\eta_1 + \dots + \eta_n) \\ &= \alpha \cdot 0 + \beta \cdot 0 = 0 \end{aligned}$$

Тражени услов је испуњен, те је $(\alpha\xi_1 + \beta\eta_1, \dots, \alpha\xi_n + \beta\eta_n) = \alpha|v_1\rangle + \beta|v_2\rangle \in \mathbb{S}$, што значи да скуп вектора $\mathbb{S}$ заиста јесте потпростор.

Један *базис* овог потпростора био би скуп вектора

$$\{(-1, 1, 0, \dots, 0), (-1, 0, 1, \dots, 0), \dots, (-1, 0, 0, \dots, 1)\}$$

који су очигледно сви међусобно линеарно независни. Пошто скуп линеарно независних вектора има $n-1$ чланова, *димензија* датог потпростора $\mathbb{S}$ износи $n-1$: $\dim \mathbb{S} = n-1$.

(4.3) Показати да у простору $\mathbb{R}^{22}$ нису потпростори

(а) скуп матрица чије су детерминанте једнаке нули;

(б) скуп идемпотентних матрица: $\hat{A}^2 = \hat{A}$.

(а) Нека су дате две матрице чије су детерминанте једнаке нули

$$A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad \det A = \begin{vmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{vmatrix} = 0,$$

$$B = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \det B = \begin{vmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{vmatrix} = 0.$$

Да би скуп био затворен у односу на сабирање матрица и множење матрица скаларом, чиме би представљао потпростор, линеарна комбинација ове две матрице мора имати детерминанту једнаку нули

$$\alpha_1 A + \alpha_2 B = \alpha_1 \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + \alpha_2 \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_1 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & \alpha_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_1 & 0 \\ 0 & \alpha_2 \end{bmatrix}$$

што очигледно није случај

$$\det(\alpha_1 A + \alpha_2 B) = \begin{vmatrix} \alpha_1 & 0 \\ 0 & \alpha_2 \end{vmatrix} = \alpha_1 \alpha_2 \neq 0$$

те скуп матрица чије су детерминанте једнаке нули *није потпростор*.

* * *

(б) Услов да матрица буде идемпотентна јесте да се не може степеновати: $\hat{A}^2 = \hat{A}$. Скуп оваквих матрица није затворен на бинарну операцију множења матрица скаларом

$$(\alpha \hat{A})^2 = \alpha^2 \hat{A}^2 = \alpha^2 \hat{A} \neq \alpha \hat{A}$$

те самим тим не може бити потпростор.

(4.4) Одредити димензију и базис *суме* потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ простора $\mathbb{R}^4$

$$(a) \quad \mathbb{W}_1 = \mathbb{L}(|w_1\rangle_1 = (0, 1, 1, 1), |w_2\rangle_1 = (1, 1, 1, 2), |w_3\rangle_1 = (-2, 0, 1, 1)) ;$$

$$\mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(|w_1\rangle_2 = (-1, 3, 2, -1), |w_2\rangle_2 = (1, 1, 0, -1))$$

$$(б) \quad \mathbb{W}_1 = \mathbb{L}(|w_1\rangle_1 = (2, -5, 3, 4), |w_2\rangle_1 = (1, 2, 0, -7), |w_3\rangle_1 = (3, -6, 2, 5))$$

$$\mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(|w_1\rangle_2 = (2, 0, -4, 6), |w_2\rangle_2 = (1, 1, 1, 1), |w_3\rangle_2 = (3, 3, 1, 5))$$

По дефиницији, *сума* два потпростора је *линеал* (скуп свих вектора који су линеарна комбинација горе наведених вектора) *над унијом* потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$

$$\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2),$$

а поменути унију чине сви вектори из оба потпростора који су линеарна комбинација задатих вектора; наравно, како сви задати вектори чине *базисе* потпростора којима припадају, то исто морају чинити и у суми два потпростора, што значи да сви морају бити *линеарно независни*, што ће сада бити проверено.

(a) Прво се проверава линеарна независност три вектора из првог потпростора.

Како први вектор није нулти, он може бити део потенцијалног базиса

$$|w_1\rangle_1 = (0, 1, 1, 1) \neq (0, 0, 0, 0) = |0\rangle.$$

Да ли су први и други задати вектор (такође ненулти) линеарно независни? Формира се њихова линеарна комбинација

$$\alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 = |0\rangle \Leftrightarrow \alpha(0, 1, 1, 1) + \beta(1, 1, 1, 2) = (0, 0, 0, 0)$$

$$\Leftrightarrow (\beta, \alpha + \beta, \alpha + \beta, \alpha + 2\beta) = (0, 0, 0, 0)$$

Две уређене четворке једнаке су међусобно ако су им једнаке одговарајуће компоненте. Из горње једнакости следи систем једначина

$$\begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + 2\beta = 0 \end{cases}$$

кога чак не треба ни решавати. Како су коефицијенти у линеарној комбинацији прва два дата вектора понаособ једнаки нули, то су $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис.

Сада се проверава да ли су прва три вектора линеарно независна. Линеарна комбинација истих се изједначи с нултим вектором

$$\alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 = |0\rangle \Leftrightarrow \alpha(0, 1, 1, 1) + \beta(1, 1, 1, 2) + \gamma(-2, 0, 1, 1) = (0, 0, 0, 0)$$

$$\Leftrightarrow (\beta - 2\gamma, \alpha + \beta, \alpha + \beta + \gamma, \alpha + 2\beta + \gamma) = (0, 0, 0, 0)$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се следећи систем једначина

$$\begin{cases} \beta - 2\gamma = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 2\gamma \\ \alpha = -\beta = -2\gamma \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 2\gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ \cancel{-2\gamma} + \cancel{2\gamma} + \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases}$$

кога је веома лако решити. Будући да су коефицијенти у линеарној комбинацији прва три дата вектора понаособ једнаки нули, то су $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис уније потпростора.

Сада се овим линеарно независним векторима додаје први вектор другог потпростора $|w_1\rangle_2$ па се проверава линеарна независност четири вектора

$$\begin{aligned} & \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 + \delta|w_1\rangle_2 = |0\rangle \\ \Leftrightarrow & \alpha(0,1,1,1) + \beta(1,1,1,2) + \gamma(-2,0,1,1) + \delta(-1,3,2,-1) = (0,0,0,0) \\ \Leftrightarrow & (\beta - 2\gamma - \delta, \alpha + \beta + 3\delta, \alpha + \beta + \gamma + 2\delta, \alpha + 2\beta + \gamma - \delta) = (0,0,0,0) \end{aligned}$$

Одговарајуће компоненте леве и десне уређене четворке изједначавају се још једном, дајући тако систем једначина

$$\begin{aligned} & \begin{cases} \beta - 2\gamma - \delta = 0 \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma - \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta - 2\gamma = \delta \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = \delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta - 2\gamma = \alpha + 2\beta + \gamma \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = \delta \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \alpha + 2\beta - \beta + 2\gamma + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = -3\gamma \\ \alpha + \beta = -3\delta \\ \alpha + \beta + \gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = \delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \alpha + \beta = -3\delta \\ \alpha + \beta + \delta + 2\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \delta = \delta \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \gamma = \delta \\ \alpha + \beta = -3\delta \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \alpha + \beta = -3\delta \\ -\alpha - \beta - 3\delta = 0 \\ \alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \alpha + \beta = -3\delta \\ \beta - 3\delta = 0 \\ \alpha = -2\beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \alpha + \beta + 3\delta = 0 \\ \beta = 3\delta \\ \alpha = -6\delta \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \gamma = \delta \\ -6\delta + 3\delta + 3\delta = 0 \\ \beta = 3\delta \\ \alpha = -6\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ (-6 + 3 + 3)\delta = 0 \\ \beta = 3\delta \\ \alpha = -6\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \beta = 3\delta \\ \alpha = -6\delta \end{cases} \end{aligned}$$

Како сви коефицијенти линеарне комбинације зависе од коефицијента δ , а он може бити било који реалан број, то је скуп вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ *линеарно зависан*, те се додати вектор $|w_1\rangle_2$ мора одбацити.

Остао је још један покушај, да се скупу линеарно независних вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ дода други вектор другог потпростора $|w_2\rangle_2$ те да се провери линеарна независност тако добијеног скупа. Прво се њихова линеарна комбинација изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} & \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 + \delta|w_2\rangle_2 = |0\rangle \\ \Leftrightarrow & \alpha(0,1,1,1) + \beta(1,1,1,2) + \gamma(-2,0,1,1) + \delta(1,1,0,-1) = (0,0,0,0) \\ \Leftrightarrow & (\beta - 2\gamma + \delta, \alpha + \beta + \delta, \alpha + \beta + \gamma, \alpha + 2\beta + \gamma - \delta) = (0,0,0,0) \end{aligned}$$

одакле следи систем једначина

$$\begin{aligned} & \begin{cases} \beta - 2\gamma + \delta = 0 \\ \alpha + \beta + \delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma - \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -\beta + 2\gamma - \delta = 0 \\ \alpha + \beta + \delta = 0 \\ -\alpha - \beta - \gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = \delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\beta + 2\gamma - \delta = 0 \\ \alpha + 2\gamma = 0 \\ -\alpha - \beta - \gamma = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta - 2\gamma + \delta = 0 \\ \alpha = -2\gamma \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \delta - 2\gamma + \delta = 0 \\ \alpha = -2\gamma \\ -2\gamma + \beta + \gamma = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\delta = 2\gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ -\gamma + \beta = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \delta = \gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ \beta = \delta = \gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \delta = \gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ \alpha + 2\beta + \gamma - \delta = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \delta = \gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ -2\gamma + 2\gamma + \gamma - \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \delta = \gamma \\ \alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ 0 \cdot \gamma = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Како сви коефицијенти линеарне комбинације зависе од коефицијента γ , а он може бити било који реалан број, то је скуп вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|w_2\rangle_2$ *линеарно зависан*, те се додати вектор $|w_2\rangle_2$ мора одбацити.

Како линеарно независних вектора има само три, они чине *базис* $\{|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1\}$ *тродимензионалне* суме датих потпростора, $\dim(\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2) = 3$.

* * *

(б) Као и у претходном случају, прво се проверава линеарна независност три вектора из првог потпростора.

Први вектор очигледно није нулти, те може бити део потенцијалног базиса

$$|w_1\rangle_1 = (2, -5, 3, 4) \neq (0, 0, 0, 0) = |0\rangle.$$

Сада се проверава да ли су први и други задати вектор линеарно независни, изједначавањем њихове линеарне комбинације са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 = |0\rangle & \Leftrightarrow \alpha(2, -5, 3, 4) + \beta(1, 2, 0, -7) = (0, 0, 0, 0) \\ & \Leftrightarrow (2\alpha + \beta, -5\alpha + 2\beta, 3\alpha, 4\alpha - 7\beta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Две уређене четворке једнаке су међусобно ако су им једнаке одговарајуће компоненте. Из горње једнакости следи систем једначина

$$\begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta = 0 \\ 3\alpha = 0 \\ 4\alpha - 7\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ 4\alpha - 7\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ 2\beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ 7\beta = 0 \end{cases}$$

кога чак не треба ни решавати. Како су коефицијенти у линеарној комбинацији прва два дата вектора понаособ једнаки нули, то су $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис.

Сада се проверава да ли су прва три вектора линеарно независна. Формира се њихова линеарна комбинација

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(2, -5, 3, 4) + \beta(1, 2, 0, -7) + \gamma(3, -6, 2, 5) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (2\alpha + \beta + 3\gamma, -5\alpha + 2\beta - 6\gamma, 3\alpha + 2\gamma, 4\alpha - 7\beta + 5\gamma) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се следећи систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma = 0 \quad / \cdot (-2) \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 3\alpha + 2\gamma = 0 \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} -4\alpha - 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ 3\alpha = -2\gamma \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -4\alpha - 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ \alpha = -\frac{2}{3}\gamma \\ -9\beta - \gamma = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ \alpha = -\frac{2}{3}\gamma \\ \gamma = -9\beta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ \alpha = -\frac{2}{3}(-9\beta) = 6\beta \\ \gamma = -9\beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 12\beta + \beta - 27\gamma = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ \alpha = 6\beta \\ \gamma = -9\beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -14\beta = 0 \\ 5\alpha - 2\beta + 6\gamma = 0 \\ \alpha = 6\beta \\ \gamma = -9\beta \end{cases} \end{aligned}$$

Будући да коефицијенти α и γ линеарне комбинације зависе од коефицијента β , а он мора бити нула, то су $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис уније потпростора.

У следећем кораку се додаје први вектор другог потпростора $|w_1\rangle_2$, а затим се проверава линеарна независност четири вектора

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 + \delta|w_1\rangle_2 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(2, -5, 3, 4) + \beta(1, 2, 0, -7) + \gamma(3, -6, 2, 5) + \delta(2, 0, -4, 6) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (2\alpha + \beta + 3\gamma + 2\delta, -5\alpha + 2\beta - 6\gamma, 3\alpha + 2\gamma - 4\delta, 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Одговарајуће компоненте леве и десне уређене четворке изједначавају се још једном, дајући тако систем једначина

$$\begin{aligned}
& \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma + 2\delta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 3\alpha + 2\gamma - 4\delta = 0 \quad / \cdot 3 \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma + 2\delta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 9\alpha + 6\gamma - 12\delta = 0 \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma + 2\delta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 4\alpha + 2\beta - 12\delta = 0 \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + 3\gamma + 2\delta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 2\alpha + \beta = 6\delta \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 6\delta + 3\gamma + 2\delta = 0 \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ 2\alpha + \beta = 6\delta \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3\gamma = -8\delta \\ -5\alpha + 2\beta - 6\gamma = 0 \\ \beta = 6\delta - 2\alpha \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \\
& \Rightarrow \begin{cases} -6\gamma = 16\delta \\ -5\alpha + 2\beta + 16\delta = 0 \\ 2\beta = 12\delta - 4\alpha \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ -5\alpha + 12\delta - 4\alpha + 19\delta = 0 \\ 2\beta = 12\delta - 4\alpha \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ -9\alpha + 31\delta = 0 \\ \beta = 6\delta - 2\alpha \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \\
& \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = 6\delta - 2\frac{31}{9}\delta \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = \frac{54}{9}\delta - \frac{62}{9}\delta \\ 4\alpha - 7\beta + 5\gamma + 6\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = -\frac{8}{9}\delta \\ 4\frac{31}{9}\delta + 7\frac{8}{9}\delta - 5\frac{8}{3}\delta + 6\delta = 0 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = -\frac{8}{9}\delta \\ \left(\frac{124}{9} + \frac{56}{9} - \frac{40 \cdot 3}{9} + \frac{6 \cdot 9}{9}\right)\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = -\frac{8}{9}\delta \\ \frac{124 + 56 - 120 + 54}{9}\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\frac{8}{3}\delta \\ \alpha = \frac{31}{9}\delta \\ \beta = -\frac{8}{9}\delta \\ \frac{114}{9}\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = 0 \\ \delta = 0 \end{cases}
\end{aligned}$$

Како сви коефицијенти линеарне комбинације зависе од коефицијента δ , а он мора бити нула и ништа друго, то је скуп вектора $|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ *линеарно независан*. То значи да поменути вектори чине *базис* $\{|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1, |w_1\rangle_2\}$ *четвородимензионалне* суме датих потпростора, $\dim(\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2) = 4$.

(4.5) Одредити базисе *суме* и *пресека* два потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ простора $\mathbb{U}$

$$(a) \mathbb{U} = \mathbb{R}^3: \begin{aligned} \mathbb{W}_1 &= \mathbb{L}((2,1,0), (1,2,3), (-5,-2,1)) \\ \mathbb{W}_2 &= \mathbb{L}((1,1,2), (-1,3,0), (2,0,3)) \end{aligned};$$

$$(б) \mathbb{U} = \mathbb{R}^4: \begin{aligned} \mathbb{W}_1 &= \mathbb{L}((1,1,1,1), (1,1,-1,-1), (1,-1,1,-1)) \\ \mathbb{W}_2 &= \mathbb{L}((1,-1,-1,1), (2,-2,0,0), (3,-1,1,-1)) \end{aligned};$$

$$(в) \mathbb{U} = \mathbb{R}^{22}: \begin{aligned} \mathbb{W}_1 &= \mathbb{L}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix}\right) \\ \mathbb{W}_2 &= \mathbb{L}\left(\begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}\right) \end{aligned}.$$

(a) Да ли вектори $(2,1,0)$, $(1,2,3)$, $(-5,-2,1)$ потпростора $\mathbb{W}_1$ чине базис?

Први вектор $(2,1,0)$ очигледно је различит од нултог, те је добар кандидат да буде један од базисних вектора

$$|w_1\rangle_1 = (2,1,0) \neq (0,0,0) = |0\rangle.$$

Да ли су прва два вектора линеарно независна? Прво треба формирати линеарну комбинацију и изједначити је са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(2,1,0) + \beta(1,2,3) = (0,0,0) \\ &\Leftrightarrow (2\alpha + \beta, \alpha + 2\beta, 3\beta) = (0,0,0) \end{aligned}$$

Из горњег израза следи следећи систем једначина

$$\begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ \alpha + 2\beta = 0 \\ 3\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = 0 \end{cases}$$

кога чак не треба ни решавати. Како су коефицијенти у линеарној комбинацији прва два дата вектора понаособ једнаки нули, то су $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис.

Сада се проверава да ли су прва три вектора линеарно независна. Њихова линеарна комбинација се изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(2,1,0) + \beta(1,2,3) + \gamma(-5,-2,1) = (0,0,0) \\ &\Leftrightarrow (2\alpha + \beta - 5\gamma, \alpha + 2\beta - 2\gamma, 3\beta + \gamma) = (0,0,0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених тројки с леве и десне стране добија се следећи систем једначина

$$\begin{aligned} & \begin{cases} 2\alpha + \beta - 5\gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta - 2\gamma = 0 \\ 3\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta - 5\gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta - 2\gamma = 0 \\ \gamma = -3\beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta - 5\gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + 6\beta = 0 \\ \gamma = -3\beta \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} 2\alpha + \beta - 5\gamma = 0 \\ \alpha = -8\beta \\ \gamma = -3\beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (-16 + 1 + 15)\beta = 0 \\ \alpha = -8\beta \\ \gamma = -3\beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 0 \cdot \beta = 0 \\ \alpha = -8\beta \\ \gamma = -3\beta \end{cases} \end{aligned}$$

Како коефицијенти α и β зависе од γ , а он може бити било који реалан број, то су $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ *линеарно зависни*, те не могу да формирају базис потпростора $\mathbb{W}_1$. Другим речима, први задати потпростор је *дводимензионалан*, $\dim \mathbb{W}_1 = 2$, пошто само два линеарно независна вектора $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ чине његов базис.

* * *

Сада се проверава да ли вектори $(1, 1, 2)$, $(-1, 3, 0)$, $(2, 0, 3)$ потпростора $\mathbb{W}_2$ чине базис.

Први вектор $(1, 1, 2)$, наравно, није нулти, те може бити узет за један од базисних вектора

$$|w_1\rangle_2 = (1, 1, 2) \neq (0, 0, 0) = |0\rangle.$$

За проверу линеарне независности прва два вектора се формира линеарна комбинација и изједначи се са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 = |0\rangle & \Leftrightarrow \alpha(1, 1, 2) + \beta(-1, 3, 0) = (0, 0, 0) \\ & \Leftrightarrow (\alpha - \beta, \alpha + 3\beta, 2\alpha) = (0, 0, 0) \end{aligned}$$

Из горњег израза следи следећи систем једначина

$$\begin{cases} \alpha - \beta = 0 \\ \alpha + 3\beta = 0 \\ 2\alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = \beta = 0 \\ \alpha + 3\beta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases}$$

чија су решења сасвим очигледна. Како су коефицијенти у линеарној комбинацији прва два дата вектора понаособ једнаки нули, то су $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ *линеарно независни*, те су добри кандидати за базис.

Да би се проверило да ли су прва три вектора линеарно независна, линеарна комбинација истих се изједначава са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 + \gamma |w_3\rangle_2 = |0\rangle & \Leftrightarrow \alpha(1, 1, 2) + \beta(-1, 3, 0) + \gamma(2, 0, 3) = (0, 0, 0) \\ & \Leftrightarrow (\alpha - \beta + 2\gamma, \alpha + 3\beta, 2\alpha + 3\gamma) = (0, 0, 0) \end{aligned}$$

Како су одговарајуће компоненте уређених тројки с леве и десне стране једнаке, следи систем једначина

$$\begin{aligned} & \begin{cases} \alpha - \beta + 2\gamma = 0 \\ \alpha + 3\beta = 0 \\ 2\alpha + 3\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha - \beta + 2\gamma = 0 \\ \alpha = -3\beta \\ 2\alpha = -3\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha - \beta + 2\gamma = 0 \\ \alpha = -3\beta \\ -6\beta = -3\gamma \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \alpha - \beta + 2\gamma = 0 \\ \alpha = -3\beta \\ \gamma = 2\beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (-3 - 1 + 4)\beta = 0 \\ \alpha = -3\beta \\ \gamma = 2\beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 0 \cdot \beta = 0 \\ \alpha = -3\beta \\ \gamma = 2\beta \end{cases} \end{aligned}$$

Коефицијенти α и γ зависе од β који је произвољан реалан број, те су $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ *линеарно зависни*, те не могу да формирају базис потпростора $\mathbb{W}_2$. Другим речима, други задати потпростор такође је *дводимензионалан*, $\dim \mathbb{W}_2 = 2$, јер само два линеарно независна вектора $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ чине његов *базис*.

* * *

Да би се могао уобличити базис *уније* потпростора $\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2$, базису првог потпростора биће додат први вектор другог потпростора, па ће се проверити да ли је тако добијени скуп вектора линеарно независан. Као и увек, прво се линеарна комбинација изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_1\rangle_2 = |0\rangle & \Leftrightarrow \alpha(2,1,0) + \beta(1,2,3) + \gamma(1,1,2) = (0,0,0) \\ & \Leftrightarrow (2\alpha + \beta + \gamma, \alpha + 2\beta + \gamma, 3\beta + 2\gamma) = (0,0,0) \end{aligned}$$

а потом се реши систем једначина који одатле следи

$$\begin{aligned} & \begin{cases} 2\alpha + \beta + \gamma = 0 / \cdot 3 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ 3\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 6\alpha + 3\beta + 3\gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ 3\beta = -2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 6\alpha - 2\gamma + 3\gamma = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ 3\beta = -2\gamma \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \gamma = -6\alpha \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ 3\beta = -2\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -6\alpha \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ 3\beta = 12\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -6\alpha \\ \alpha + 2\beta + \gamma = 0 \\ \beta = 4\alpha \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \gamma = -6\alpha \\ (1+8-6)\alpha = 0 \\ \beta = 4\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -6\alpha \\ 3\alpha = 0 \\ \beta = 4\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

одакле је јасно да су вектори $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ *линеарно независни* те да чине базис уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

Сада се претходној, линеарно независној групи вектора додаје други вектор потпростора $\mathbb{W}_2$, и проверава се да ли је тако добијен скуп вектора линеарно независан, формирањем линеарне комбинације

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_1\rangle_2 + \delta|w_2\rangle_2 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(2,1,0) + \beta(1,2,3) + \gamma(1,1,2) + \delta(-1,3,0) = (0,0,0) \\ &\Leftrightarrow (2\alpha + \beta + \gamma - \delta, \alpha + 2\beta + \gamma + 3\delta, 3\beta + 2\gamma) = (0,0,0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих коефицијената следи систем

$$\begin{aligned} &\begin{cases} 2\alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha + 2\beta + \gamma + 3\delta = 0 \\ 3\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ \alpha + 2\beta + \gamma + 3\delta = 0 \\ 3\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ \alpha + 2\beta - 2\alpha - \beta + \delta + 3\delta = 0 \\ 3\beta - 4\alpha - 2\beta + 2\delta = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow &\begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ -\alpha + \beta + 4\delta = 0 \\ -4\alpha + \beta + 2\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ \alpha = \beta + 4\delta \\ -4\alpha + \beta + 2\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ \alpha = \beta + 4\delta \\ \beta = 4\alpha - 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ \alpha = 4\alpha - 2\delta + 4\delta \\ \beta = 4\alpha - 2\delta \end{cases} \\ \Rightarrow &\begin{cases} \gamma = -2\alpha - \beta + \delta \\ 3\alpha = -2\delta \\ \beta = 4\alpha - 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\gamma = -4\alpha - 2\beta + 2\delta \\ -3\alpha = 2\delta \\ \beta = 7\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\gamma = -4\alpha - 14\alpha - 3\alpha \\ -3\alpha = 2\delta \\ \beta = 7\alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\gamma = -21\alpha \\ 2\delta = -3\alpha \\ \beta = 7\alpha \end{cases} \\ \Rightarrow &2\alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \Leftrightarrow 4\alpha + 2\beta + 2\gamma - 2\delta = 0 \Leftrightarrow 4\alpha + 14\alpha - 21\alpha + 3\alpha = 0 \Leftrightarrow 0 \cdot \alpha = 0 \end{aligned}$$

из кога је јасно да је добијени скуп вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ линеарно зависан, те да не може да формира базис уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

Пошто је трећи вектор $|w_3\rangle_2$ другог потпростора линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$, он не може бити кандидат за базис уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$, те нема потребе проверавати да ли је он линеарно независан са векторима $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$.

Коначно, базис уније дата два потпростора чине укупно три вектора, $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$, а поменути унија је тродимензионална, $\dim(\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2) = 3$.

* * *

Пресек два дводимензионална потпростора $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$ јесте једnodимензионалан потпростор, а његов базис чини само један вектор, који мора припадати обема потпросторима, односно који се може написати као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$, али и као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора.

Нека тражени вектор има компоненте $|v^{\text{pres}}\rangle = (a, b, c)$. Он се прво пише као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$ потпростора

$$\begin{aligned} |v^{\text{pres}}\rangle_1 &= \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 \Leftrightarrow (a, b, c) = \alpha(2, 1, 0) + \beta(1, 2, 3) \\ &\Leftrightarrow (a, b, c) = (2\alpha + \beta, \alpha + 2\beta, 3\beta) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених тројки с леве и десне стране следи

$$\begin{aligned} \underbrace{\begin{cases} a = 2\alpha + \beta \\ b = \alpha + 2\beta \\ c = 3\beta \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2\alpha + \beta \\ b = \alpha + 2\beta \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2\alpha + \frac{c}{3} \\ b = \alpha + 2\frac{c}{3} \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2\alpha + \frac{c}{3} \\ \alpha = b - \frac{2c}{3} \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2\left(b - \frac{2c}{3}\right) + \frac{c}{3} \\ \alpha = b - \frac{2c}{3} \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} \\ \Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2b - \frac{4c}{3} + \frac{c}{3} \\ \alpha = b - \frac{2c}{3} \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = 2b - c \\ \alpha = b - \frac{2c}{3} \\ \beta = \frac{c}{3} \end{cases}} &\Leftrightarrow |v^{\text{pres}}\rangle_1 = (2b - c, b, c) \end{aligned}$$

Потом се вектор $|v^{\text{pres}}\rangle = (a, b, c)$ пише као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора

$$\begin{aligned} |v^{\text{pres}}\rangle_2 &= \gamma |w_1\rangle_2 + \delta |w_2\rangle_2 \Leftrightarrow (a, b, c) = \gamma(1, 1, 2) + \delta(-1, 3, 0) \\ &\Leftrightarrow (a, b, c) = (\gamma - \delta, \gamma + 3\delta, 2\gamma) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених тројки с леве и десне стране добија се

$$\begin{aligned} \underbrace{\begin{cases} a = \gamma - \delta \\ b = \gamma + 3\delta \\ c = 2\gamma \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = \gamma - \delta \\ b = \gamma + 3\delta \\ \gamma = \frac{c}{2} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = \frac{c}{2} - \delta \\ b = \frac{c}{2} + 3\delta \\ \gamma = \frac{c}{2} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = \frac{c}{2} - \delta \\ \delta = \frac{1}{3}\left(b - \frac{c}{2}\right) \\ \gamma = \frac{c}{2} \end{cases}} &\Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = \frac{c}{2} - \frac{b}{3} + \frac{c}{6} \\ \delta = \frac{b}{3} - \frac{c}{6} \\ \gamma = \frac{c}{2} \end{cases}} \\ \Leftrightarrow \underbrace{\begin{cases} a = \frac{2c - b}{3} \\ \delta = \frac{b}{3} - \frac{c}{6} \\ \gamma = \frac{c}{2} \end{cases}} &\Rightarrow |v^{\text{pres}}\rangle_2 = \left(\frac{2c - b}{3}, b, c\right) \end{aligned}$$

Како је реч о истом вектору представљеном у два базиса, следи

$$|v^{\text{pres}}\rangle_1 = |v^{\text{pres}}\rangle_2 \Rightarrow (2b - c, b, c) = \left(\frac{2c - b}{3}, b, c\right) \Rightarrow 2b - c = \frac{2c - b}{3}$$

$$\Leftrightarrow 6b - 3c = 2c - b \Leftrightarrow 6b + b = 2c + 3c \Leftrightarrow 7b = 5c \Rightarrow \begin{cases} a = 2b - c = 3 \\ b = 5 \\ c = 7 \end{cases}$$

чиме је добијен базни вектор $|v^{\text{pres}}\rangle = (3, 5, 7)$ једнодимензионалног $\dim(\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2) = 1$ пресека два дводимензионална потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

(б) Прво, да ли вектори $(1, 1, 1, 1)$, $(1, 1, -1, -1)$, $(1, -1, 1, -1)$ потпростора $\mathbb{W}_1$ чине базис?

Вектор $(1, 1, 1, 1)$ очигледно није нулти, те може да буде први од базисних вектора

$$|w_1\rangle_1 = (1, 1, 1, 1) \neq (0, 0, 0, 0) = |0\rangle.$$

Да би прва два вектора била линеарно независна, коефицијенти у линеарној комбинацији морају бити понаособ једнаки нули

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, 1, 1, 1) + \beta(1, 1, -1, -1) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + \beta, \alpha + \beta, \alpha - \beta, \alpha - \beta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Из горњег израза добија се систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha = \beta \\ \alpha = \beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta + \beta = 0 \\ \beta + \beta = 0 \\ \alpha = \beta \\ \alpha = \beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = 0 \\ 2\beta = 0 \\ \alpha = \beta \\ \alpha = \beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

чија су решења очигледна. Јасно је да су $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ линеарно независни, те чине један дводимензионални базис.

Да ли су прва три вектора линеарно независна? Њихову линеарну комбинацију треба изједначити са нултим вектором, што даје

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, 1, 1, 1) + \beta(1, 1, -1, -1) + \gamma(1, -1, 1, -1) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + \beta + \gamma, \alpha + \beta - \gamma, \alpha - \beta + \gamma, \alpha - \beta - \gamma) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се следећи систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta = \gamma \\ \alpha - \beta + \gamma = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma = 0 \\ \alpha + \beta = \gamma \\ \alpha - \beta + \gamma = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = -\beta \\ \alpha - \beta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = -\beta \\ -\beta - \beta = 0 \\ -\beta - \beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = -\beta \\ -2\beta = 0 \\ -2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = 0 \\ \beta = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Сва три коефицијента линеарне комбинације једнака су нули, вектори $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ су *линеарно независни*, те представљају базис тродимензионалног ($\dim \mathbb{W}_1 = 3$) потпростора $\mathbb{W}_1$.

* * *

Друго, да ли вектори $(1, -1, -1, 1)$, $(2, -2, 0, 0)$, $(3, -1, 1, -1)$ потпростора $\mathbb{W}_2$ чине базис?

Како први вектор $(1, -1, -1, 1)$ није нулти, он јесте један од базисних вектора

$$|w_1\rangle_2 = (1, -1, -1, 1) \neq (0, 0, 0, 0) = |0\rangle.$$

За проверу линеарне независности прва два вектора формира се линеарна комбинација и изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, -1, -1, 1) + \beta(2, -2, 0, 0) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + 2\beta, -\alpha - 2\beta, -\alpha, \alpha) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Из горњег израза следи следећи систем једначина

$$\begin{cases} \alpha + 2\beta = 0 \\ -\alpha - 2\beta = 0 \\ -\alpha = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = 0 \\ -2\beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases}$$

који се сам решава. Пошто су коефицијенти линеарне комбинације понаособ једнаки нули, то су вектори $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ *линеарно независни*, те чине дводимензионални базис.

Сада се проверава линеарна независност сва три дата вектора потпростора $\mathbb{W}_2$, тако што се линеарна комбинација истих изједначава са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 + \gamma |w_3\rangle_2 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, -1, -1, 1) + \beta(2, -2, 0, 0) + \gamma(3, -1, 1, -1) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + 2\beta + 3\gamma, -\alpha - 2\beta - \gamma, -\alpha + \gamma, \alpha - \gamma) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Како су одговарајуће компоненте уређених тројки с леве и десне стране једнаке, следи систем једначина

$$\begin{aligned} &\begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ -\alpha - 2\beta - \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha - \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ -\alpha - 2\beta - \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\beta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Коефицијенти α , β и γ су сваки понаособ једнаки нули, вектори $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ су *линеарно независни*, те чине базис другог задатог, такође *тродимензионалног* ($\dim \mathbb{W}_2 = 3$), потпростора $\mathbb{W}_2$.

* * *

Да би се могао добити базис *уније* потпростора $\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2$, базису првог потпростора биће додат први вектор другог потпростора па ће се проверити да ли је тако добијени скуп вектора *линеарно независан* - линеарна комбинација вектора изједначи се са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 + \delta |w_1\rangle_2 &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha(1,1,1,1) + \beta(1,1,-1,-1) + \gamma(1,-1,1,-1) + \delta(1,-1,-1,1) &= (0,0,0,0) \\ \Leftrightarrow (\alpha + \beta + \gamma + \delta, \alpha + \beta - \gamma - \delta, \alpha - \beta + \gamma - \delta, \alpha - \beta - \gamma + \delta) &= (0,0,0,0) \end{aligned}$$

а потом се реши систем једначина који одатле следи

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma + \delta = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha - 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \beta = -\alpha \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma + \delta = 0 \\ \beta = 0 \\ \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \gamma + \delta = 0 \\ \beta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} 2\delta = 0 \\ \beta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \delta = 0 \\ \beta = 0 \\ \gamma = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

одакле је јасно да су вектори $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ *линеарно независни* те да чине базис четвородимензионалне, $\dim(\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2) = 4$, уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$. Поменути унија не може имати број димензија већи од четири, будући да су задати потпростори подскупови простора $\mathbb{U} = \mathbb{R}^4$.

* * *

Пресек два тродимензионална потпростора $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$ *јесте* *дводимензионалан* потпростор, а његов базис ће чинити *два вектора* који морају припадати и једном и другом потпростору, тј. они који су линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$, али и линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора.

Нека два тражена вектора имају компоненте $|v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = (a, b, c, d)$. Они се прво пишу као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$ потпростора

$$\begin{aligned} |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 &\Leftrightarrow (a, b, c, d) = \alpha(1, 1, 1, 1) + \beta(1, 1, -1, -1) + \gamma(1, -1, 1, -1) \\ &\Leftrightarrow (a, b, c, d) = (\alpha + \beta + \gamma, \alpha + \beta - \gamma, \alpha - \beta + \gamma, \alpha - \beta - \gamma) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених тројки с леве и десне стране следи

$$\begin{aligned} \begin{cases} a = \alpha + \beta + \gamma \\ b = \alpha + \beta - \gamma \\ c = \alpha - \beta + \gamma \\ d = \alpha - \beta - \gamma \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} a = \alpha + \beta + \gamma \\ -b = -\alpha - \beta + \gamma \\ c = \alpha - \beta + \gamma \\ -d = -\alpha + \beta + \gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a - b = 2\gamma \\ b = \alpha + \beta - \gamma \\ c - d = 2\gamma \cdot (-1) \\ d = \alpha - \beta - \gamma \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} a - b = 2\gamma \\ b = \alpha + \beta - \gamma \\ -c + d = -2\gamma \\ d = \alpha - \beta - \gamma \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} a - b - c + d = 0 \\ b = \alpha + \beta - \gamma \\ c - d = 2\gamma \\ d = \alpha - \beta - \gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} c = a - b + d \\ b = \alpha + \beta - \gamma \\ c - d = 2\gamma \\ d = \alpha - \beta - \gamma \end{cases} \Rightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = (a, b, a - b + d, d) \end{aligned}$$

Потом се вектори $|v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = (a, b, c, d)$ пишу као линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора

$$\begin{aligned} |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 = \gamma |w_1\rangle_2 + \delta |w_2\rangle_2 + \varepsilon |w_3\rangle_2 &\Leftrightarrow (a, b, c, d) = \gamma(1, -1, -1, 1) + \delta(2, -2, 0, 0) + \varepsilon(3, -1, 1, -1) \\ &\Leftrightarrow (a, b, c, d) = (\gamma + 2\delta + 3\varepsilon, -\gamma - 2\delta - \varepsilon, -\gamma + \varepsilon, \gamma - \varepsilon) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се

$$\begin{aligned} \begin{cases} \varepsilon + 2\mu + 3\eta - 2\xi = 0 \\ -\varepsilon - 2\mu - \eta = 0 \\ -\varepsilon + \eta - \xi = 0 \\ \varepsilon - \eta + \xi = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} a = \gamma + 2\delta + 3\varepsilon \\ b = -\gamma - 2\delta - \varepsilon \\ c = -\gamma + \varepsilon \\ -d = -\gamma + \varepsilon \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = \gamma + 2\delta + 3\varepsilon \\ b = -\gamma - 2\delta - \varepsilon \\ c = -d \\ d = \gamma - \varepsilon \end{cases} \Rightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 = (a, b, -d, d) \end{aligned}$$

Како је реч о истом вектору представљеном у два базиса, следи

$$\begin{aligned} |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 &\Rightarrow (a, b, a - b + d, d) = (a, b, -d, d) \Rightarrow a - b + d = -d \\ &\Leftrightarrow a = b - 2d \Leftrightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = (b - 2d, b, -d, d) \end{aligned}$$

Да би се добила два различита вектора, прво ће се претпоставити да је $b = 0$ и $d = 1$ што даје први вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle = (-2, 0, -1, 1)$; потом се претпостави да је $b = 1$ и $d = 1$, чиме се добија други вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle = (-1, 1, -1, 1)$ *дводимензионалног* $\dim(\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2) = 2$ *пресека* два тродимензионална потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

* * *

Сада се проверава да ли је први вектор пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација датих вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 + \delta|v_1^{\text{pres}}\rangle &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha(1,1,1,1) + \beta(1,1,-1,-1) + \gamma(1,-1,1,-1) + \delta(-2,0,-1,1) &= (0,0,0,0) \\ \Leftrightarrow (\alpha + \beta + \gamma - 2\delta, \alpha + \beta - \gamma, \alpha - \beta + \gamma - \delta, \alpha - \beta - \gamma + \delta) &= (0,0,0,0) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma + \delta = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ 2\alpha - \delta = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \alpha - \beta - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \alpha - \beta - \gamma + 2\alpha = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ 3\alpha - \beta - \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = 3\alpha - \gamma \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + 3\alpha - \gamma - \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = 3\alpha - \gamma \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ 4\alpha - 2\gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = 3\alpha - \gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \gamma = 2\alpha \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = 3\alpha - 2\alpha = \alpha \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \alpha + 2\alpha - 4\alpha = 0 \\ \gamma = 2\alpha \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = \alpha \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} (4-4)\alpha = 0 \\ \gamma = 2\alpha \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = \alpha \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 0 \cdot \alpha = 0 \\ \gamma = 2\alpha \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = \alpha \end{cases} \end{aligned}$$

те су вектори $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарно зависни, односно вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ је стварно линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$. Другачије речено, вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1)$.

Треба проверити и да ли је први вектор пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација датих вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_2 + \beta|w_2\rangle_2 + \gamma|w_3\rangle_2 + \delta|v_1^{\text{pres}}\rangle &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha(1,-1,-1,1) + \beta(2,-2,0,0) + \gamma(3,-1,1,-1) + \delta(-2,0,-1,1) &= (0,0,0,0) \\ \Leftrightarrow (\alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta, -\alpha - 2\beta - \gamma, -\alpha + \gamma - \delta, \alpha - \gamma + \delta) &= (0,0,0,0) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки слева и здесна добија се следећи систем једначина

$$\begin{aligned}
 & \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ -\alpha - 2\beta - \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ 2\gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = \gamma - \delta \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = \gamma - \delta \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \\
 \Rightarrow & \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = \delta - \delta \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \\ -\gamma + \delta = 0 \end{cases} \\
 \Rightarrow & \begin{cases} 2\beta + 3\delta - 2\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \\ -\gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta + \delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 0 \\ -\gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \delta = -2\beta \\ \gamma = \delta = -2\beta \\ \alpha = 0 \\ -\gamma + \delta = 0 \end{cases} \\
 \Rightarrow & \alpha + 2\beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \Leftrightarrow 2\beta - 6\beta + 4\beta = 0 \Leftrightarrow (2 - 6 + 4)\beta = 0 \Leftrightarrow 0 \cdot \beta = 0
 \end{aligned}$$

што значи да су вектори $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$, $|w_3\rangle_2$ и $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависни*, односно вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ је стварно линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$. Другачије речено, вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2, |w_3\rangle_2)$.

* * *

Сад, да ли је други вектор пресека $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација задатих вектора $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$?

$$\begin{aligned}
 \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 + \delta |v_2^{\text{pres}}\rangle &= |0\rangle \\
 \Leftrightarrow \alpha(1,1,1,1) + \beta(1,1,-1,-1) + \gamma(1,-1,1,-1) + \delta(-1,1,-1,1) &= (0,0,0,0) \\
 \Leftrightarrow (\alpha + \beta + \gamma - \delta, \alpha + \beta - \gamma + \delta, \alpha - \beta + \gamma - \delta, \alpha - \beta - \gamma + \delta) &= (0,0,0,0)
 \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се систем чија је детерминанта једнака нули

$$\begin{aligned}
 & \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha + \beta - \gamma + \delta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta - \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha - 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \beta = 0 \end{cases} \\
 \Leftrightarrow & \begin{cases} \alpha + \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = -\beta \\ \alpha - \beta + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = \beta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \beta = 0 \\ \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \beta = 0 \\ \delta - \delta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ \beta = 0 \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases}
 \end{aligned}$$

из кога је јасно да је скуп вектора $|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависан*, односно вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ заиста јесте линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$. Другачије речено, вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1)$.

Треба проверити и да ли је други вектор пресека $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација задатих вектора $|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_2 + \beta|w_2\rangle_2 + \gamma|w_3\rangle_2 + \delta|v_2^{\text{pres}}\rangle &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha(1, -1, -1, 1) + \beta(2, -2, 0, 0) + \gamma(3, -1, 1, -1) + \delta(-1, 1, -1, 1) &= (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow (a + 2\beta + 3\gamma - \delta, -\alpha - 2\beta - \gamma + \delta, -\alpha + \gamma - \delta, \alpha - \eta + \delta) &= (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се систем

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - \delta = 0 \\ -\alpha - 2\beta - \gamma + \delta = 0 \\ -\alpha + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha - \gamma + \delta = 0 \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - \delta = 0 \\ 2\gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = \gamma - \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma - \delta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha + \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = \gamma - \delta \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta - \delta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha - \delta = 0 \\ \alpha = -\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} -\delta + 2\beta - \delta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha - \delta = 0 \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta - 2\delta = 0 \\ \gamma = 0 \\ -\alpha - \delta = 0 \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \delta \\ \gamma = 0 \\ -\alpha - \delta = 0 \\ \alpha = -\delta \end{cases} \\ \Rightarrow \alpha + 2\beta + 3\gamma - \delta = 0 &\Leftrightarrow -\delta + 2\delta - \delta = 0 \Leftrightarrow (2 - 2)\delta = 0 \Leftrightarrow 0 \cdot \delta = 0 \end{aligned}$$

те су вектори $|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2, |w_3\rangle_2$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависни*, а вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ је стварно линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$. Другачије исказано, вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2, |w_3\rangle_2)$.

* * *

Да би вектори пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ били базис пресека $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$, морали би да буду линеарно независни. Стога се њихова линеарна комбинација изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha_1|v_1^{\text{pres}}\rangle + \alpha_2|v_2^{\text{pres}}\rangle = |0\rangle &\Rightarrow \alpha_1(-2, 0, -1, 1) + \alpha_2(-1, 1, -1, 1) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (-2\alpha_1 - \alpha_2, \alpha_2, -\alpha_1 - \alpha_2, \alpha_1 + \alpha_2) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле се добија систем једначина

$$\begin{cases} -2\alpha_1 - \alpha_2 = 0 \\ \alpha_2 = 0 \\ -\alpha_1 - \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + \alpha_2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2\alpha_1 - \alpha_2 = 0 \\ \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 = 0 \\ \alpha_1 + \alpha_2 = 0 \end{cases}$$

што значи да вектори пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ стварно чине *базис* пресека $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$, што се може записати и као $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(|v_1^{\text{pres}}\rangle, |v_2^{\text{pres}}\rangle)$.

(в) Да ли матрице

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix}$$

првог потпростора $\mathbb{W}_1$ чине базис?

Прва матрица се очигледно разликује од нулте матрице, те ће бити први базисни вектор

$$|w_1\rangle_1 = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \neq \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = |0\rangle.$$

Да би прве две матрице биле линеарно независне, коефицијенти у њиховој линеарној комбинацији морају бити понаособ једнаки нули

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta & 2\alpha + 3\beta \\ \alpha + \beta & \alpha \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Матрице су једнаке ако су им матрични елементи једнаки, што даје систем једначина

$$\begin{cases} \alpha + 2\beta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \beta = -\alpha \\ \alpha = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \beta = 0 \\ \beta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases}$$

чија су решења очигледна. Јасно је да су матрице $|w_1\rangle_1$ и $|w_2\rangle_1$ *линеарно независне*, те чине један димензионални базис.

Да ли су прве три матрице линеарно независна? Њихову линеарну комбинацију треба изједначити са нултом матрицом, што даје

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta + 3\gamma & 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \alpha + \beta + \gamma & \alpha - 2\gamma \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се следећи систем једначина

$$\begin{aligned}
& \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha - 2\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -\alpha - \gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -2\gamma - \gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 4\gamma - 9\gamma + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ -4\gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma \\ \alpha = 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ \gamma = 0 \\ \beta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases}
\end{aligned}$$

Сва три коефицијента линеарне комбинације једнака су нули те су матрице $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ *линеарно независне*, те представљају базис тродимензионалног ($\dim \mathbb{W}_1 = 3$) потпростора $\mathbb{W}_1$.

* * *

Сада се испитује да ли матрице

$$\begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$$

потпростора $\mathbb{W}_2$ чине базис.

Прва матрица никако није нулта, те се узима за први базисни вектор

$$|w_1\rangle_2 = \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} \neq \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} = |0\rangle.$$

За проверу линеарне независности прве две матрице формира се њихова линеарна комбинација и изједначи са нултом матрицом

$$\begin{aligned}
\alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 = |0\rangle & \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\
& \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \beta & 4\alpha \\ \alpha - 2\beta & 3\alpha - 6\beta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}
\end{aligned}$$

Из горњег израза следи следећи систем једначина

$$\begin{cases} \beta = 0 \\ 4\alpha = 0 \\ \alpha - 2\beta = 0 \\ 3\alpha - 6\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \alpha - 2\beta = 0 \\ 3\alpha - 6\beta = 0 \end{cases}$$

који се сам решава. Пошто су коефицијенти линеарне комбинације понаособ једнаки нули, то су матрице $|w_1\rangle_2$ и $|w_2\rangle_2$ *линеарно независне*, те чине дводимензионални базис.

Сада се проверава линеарна независност све три дате матрице потпростора $\mathbb{W}_2$, тако што се линеарна комбинација истих изједначава са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_2 + \beta|w_2\rangle_2 + \gamma|w_3\rangle_2 = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \beta + \gamma & 4\alpha \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma & 3\alpha - 6\beta + 5\gamma \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Како су одговарајуће компоненте матрице слева и матрице десна једнаке, биће

$$\begin{cases} \beta + \gamma = 0 \\ 4\alpha = 0 \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\gamma \\ \alpha = 0 \\ 2\beta + 3\gamma = 0 \\ -6\beta + 5\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -\gamma \\ \alpha = 0 \\ -2\gamma + 3\gamma = 0 \\ 6\beta - 5\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\gamma \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ 6\beta - 5\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ 6\beta - 5\gamma = 0 \end{cases}$$

Коефицијенти α , β и γ су сваки понаособ једнаки нули, матрице $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ јесу *линеарно независне*, те чине базис другог задатог такође *тродимензионалног* ($\dim \mathbb{W}_2 = 3$) потпростора $\mathbb{W}_2$.

* * *

Да би се могао добити базис *уније* потпростора $\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2$, базису првог потпростора додаје се прва матрица другог потпростора па се проверава да ли је тако добијени скуп матрица *линеарно независан* - линеарна комбинација матрица изједначи се са нултом

$$\begin{aligned} \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 + \delta|w_1\rangle_2 = |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta + 3\gamma & 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta & \alpha - 2\gamma + 3\delta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

а потом се реши систем једначина који одатле следи

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha - 2\gamma + 3\delta = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma - 3\delta + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ 2\gamma - 3\delta + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma - 3\delta + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta + 3\gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta + 5\gamma - 3\delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -3\gamma + 2\delta \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -6\gamma + 4\delta + 5\gamma - 3\delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -3\gamma + 2\delta \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} -\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -3\gamma + 2\delta \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -3\gamma + 2\delta \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -3\delta + 2\delta \\ \alpha = 2\delta - 3\delta \end{cases} \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ -2\delta - 3\delta + \delta + 4\delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ (5-5)\delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = \delta \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = -\delta \end{cases}$$

одакле је јасно да су матрице $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ *линеарно зависне* тј. матрица $|w_1\rangle_2$ је линеарна комбинација прве три.

Сада се базису првог потпростора додаје друга матрица другог потпростора, и проверава линеарна независност те четири матрице

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 + \delta |w_1\rangle_2 &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta & 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \alpha + \beta + \gamma - 2\delta & \alpha - 2\gamma - 6\delta \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Из горњег израза добија се систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha - 2\gamma - 6\delta = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ 2\gamma + 6\delta + \beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta + 3\gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma - 4\delta \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma + 6\delta - 6\gamma - 8\delta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma - 4\delta \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} -\gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma - 4\delta \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -3\gamma - 4\delta \\ \alpha = 2\gamma + 6\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = 3\delta - 4\delta \\ \alpha = -2\delta + 6\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = 4\delta \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 8\delta - 3\delta - \delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = 4\delta \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ (8-4)\delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = 4\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 4\delta = 0 \\ \beta = -\delta \\ \alpha = 4\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = 0 \\ \delta = 0 \\ \beta = 0 \\ \alpha = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Како су сви коефицијенти линеарне комбинације једнаки нули, матрице $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|w_1\rangle_2$ су линеарно независне, те чине базис четвородимензионалне, $\dim(\mathbb{W}_1 \cup \mathbb{W}_2) = 4$, уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$. Поменута унија не може имати број димензија већи од четири, будући да су задати потпростори подскупови простора $\mathbb{U} = \mathbb{R}^4$.

* * *

Пресек два тродимензионална потпростора $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$ јесте *дводимензионалан* потпростор, а његов базис ће чинити *две матрице* који морају припадати и једном и другом потпростору, тј. оне који су *линеарна комбинација* матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$, али и *линеарна комбинација* матрица $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора.

Нека две жељене матрице имају облик

$$|v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}.$$

Оне морају бити *линеарна комбинација* матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ из првог $\mathbb{W}_1$ потпростора

$$\begin{aligned} |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = \alpha|w_1\rangle_1 + \beta|w_2\rangle_1 + \gamma|w_3\rangle_1 &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta + 3\gamma & 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \alpha + \beta + \gamma & \alpha - 2\gamma \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Изједначавањем матричних компоненти слева и десна бива

$$\begin{aligned} &\begin{cases} a = \alpha + 2\beta + 3\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ c = \alpha + \beta + \gamma \\ d = \alpha - 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = \alpha + 2\beta + 3\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ c = \alpha + \beta + \gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = d + 2\gamma + 2\beta + 3\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ c = \alpha + \beta + \gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ c = \alpha + \beta + \gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \\ \Leftrightarrow &\begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ -2c = -2\alpha - 2\beta - 2\gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ a - 2c = d - 2\alpha + 3\gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ a - 2c = d - 2\alpha + 3\gamma \\ -2\alpha = -2d - 4\gamma \end{cases} \\ \Rightarrow &\begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ a - 2c = d - 2d - 4\gamma + 3\gamma \\ -2\alpha = -2d - 4\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ a - 2c = -d - \gamma \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = d + 2\gamma \end{cases} \\ \Rightarrow &\begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = d - 2a + 4c - 2d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta + 5\gamma \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = d + 2\beta - 5a + 10c - 5d \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \\ \Leftrightarrow &\begin{cases} a = -5a + 10c - 4d + 2\beta \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 6a = 10c - 4d + 2\beta \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 3a = 5c - 2d + \beta \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 3a - 5c + 2d \\ b = 2\alpha + 3\beta + \gamma \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 3a - 5c + 2d \\ b = -4a + 8c - 2d + 9a - 15c + 6d - a + 2c - d \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 3a - 5c + 2d \\ b = (-4 + 9 - 1)a + (8 - 15 + 2)c + (6 - 2 - 1)d \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 3a - 5c + 2d \\ b = 4a - 5c + 3d \\ \gamma = -a + 2c - d \\ \alpha = -2a + 4c - d \end{cases}$$

$$\Rightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = \begin{bmatrix} a & 4a - 5c + 3d \\ c & d \end{bmatrix}$$

Потом се матрица $|v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle$ пише као линеарна комбинација матрица $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ из другог $\mathbb{W}_2$ потпростора

$$|v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 = \delta |w_1\rangle_2 + \varepsilon |w_2\rangle_2 + \zeta |w_3\rangle_2 \Leftrightarrow \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \delta \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} + \varepsilon \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} + \zeta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$$

$$\Leftrightarrow \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \varepsilon + \zeta & 4\delta \\ \delta - 2\varepsilon + 3\zeta & 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{bmatrix}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се

$$\begin{cases} a = \varepsilon + \zeta \\ b = 4\delta \\ c = \delta - 2\varepsilon + 3\zeta \quad / \cdot (-3) \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = \varepsilon + \zeta \\ \delta = \frac{b}{4} \\ -3c = -3\delta + 6\varepsilon - 9\zeta \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \varepsilon = a - \zeta \\ \delta = \frac{b}{4} \\ d - 3c = -4\zeta \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 4\varepsilon = 4a - 4\zeta \\ \delta = \frac{b}{4} \\ -4\zeta = d - 3c \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4\varepsilon = 4a + d - 3c \\ \delta = \frac{b}{4} \\ -4\zeta = d - 3c \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a + d - 3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c - d}{4} \\ d = 3\delta - 6\varepsilon + 5\zeta \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a + d - 3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c - d}{4} \\ d = 3\frac{b}{4} - 6\frac{4a + d - 3c}{4} + 5\frac{3c - d}{4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a + d - 3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c - d}{4} \\ 4d = 3b - 24a - 6d + 18c + 15c - 5d \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a+d-3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c-d}{4} \\ 3b = 24a - (18+15)c + (4+6+5)d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a+d-3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c-d}{4} \\ 3b = 24a - 33c + 15d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \varepsilon = \frac{4a+d-3c}{4} \\ \delta = \frac{b}{4} \\ \zeta = \frac{3c-d}{4} \\ b = 8a - 11c + 5d \end{cases}$$

$$\Rightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 = \begin{bmatrix} a & 8a-11c+5d \\ c & d \end{bmatrix}$$

Како је реч о истој матрици представљеној у два базиса, следи

$$\begin{aligned} |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_1 = |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle_2 &\Rightarrow \begin{bmatrix} a & 4a-5c+3d \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a & 8a-11c+5d \\ c & d \end{bmatrix} \\ &\Rightarrow 4a-5c+3d = 8a-11c+5d \\ &\Leftrightarrow 2d = -4a+6c \Leftrightarrow d = -2a+3c \\ &\Leftrightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = \begin{bmatrix} a & 4a-5c-6a+9c \\ c & -2a+3c \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow |v_{1,2}^{\text{pres}}\rangle = \begin{bmatrix} a & -2a+4c \\ c & -2a+3c \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Да би се добиле два различите матрице, прво ће се претпоставити да је $a=1$ и $c=0$ што даје прву матрицу

$$|v_1^{\text{pres}}\rangle = \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix};$$

потом се претпостави да је $a=0$ и $c=1$, чиме се добија друга матрица

$$|v_2^{\text{pres}}\rangle = \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}$$

дводимензионалног $\dim(\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2) = 2$ пресека два тродимензионална потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

* * *

Сада треба проверити да ли је прва матрица пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација датих матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$

$$\begin{aligned} \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 + \delta |v_1^{\text{pres}}\rangle &= |0\rangle \\ \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha+2\beta+3\gamma+\delta & 2\alpha+3\beta+\gamma-2\delta \\ \alpha+\beta+\gamma & \alpha-2\gamma-2\delta \end{bmatrix} &= \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се систем чија је детерминанта једнака нули

$$\begin{aligned}
 & \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \alpha - 2\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = -\beta - \gamma \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = -\beta - \gamma \\ -\beta - \gamma = 2\gamma + 2\delta \end{cases} \\
 & \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = -\beta - \gamma \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 3\gamma + 2\delta - \gamma \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \\
 & \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma + 2\delta - 6\gamma - 4\delta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} (2 - 6 + 3)\gamma + (2 - 4 + 1)\delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \\
 & \Leftrightarrow \begin{cases} -\gamma - \delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma + 2\delta \\ \beta = -3\gamma - 2\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = -2\delta + 2\delta \\ \beta = 3\delta - 2\delta \end{cases} \\
 & \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma - 2\delta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 3\delta - \delta - 2\delta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ (3 - 3)\delta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = \delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \gamma = -\delta \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = \delta \end{cases}
 \end{aligned}$$

те су матрице $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарно зависне, односно матрица $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ је стварно линеарна комбинација матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$. Другачије речено, матрица $|v_1^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1)$.

Треба проверити и да ли је први вектор пресека $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација датих вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$

$$\begin{aligned}
 & \alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 + \gamma |w_3\rangle_2 + \delta |v_1^{\text{pres}}\rangle = |0\rangle \\
 & \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\
 & \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \beta + \gamma + \delta & 4\alpha - 2\delta \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma & 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}
 \end{aligned}$$

Изједначавањем компоненти уређених четворки с леве и десне стране добија се систем чија је детерминанта једнака нули

$$\begin{aligned}
& \begin{cases} \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 4\alpha - 2\delta = 0 \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \delta = -\beta - \gamma \\ \delta = 2\alpha \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma = 0 \cdot (-2) \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ -2\alpha + 4\beta - 6\gamma = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ 5\beta - 5\gamma = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = \gamma \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\alpha + 2\gamma = 0 \\ \delta = 2\alpha \\ \beta = \gamma \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \delta = 2\alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \delta = 2\alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma - 2\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \delta = 2\alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ -3\gamma - 6\gamma + 5\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \\
& \Rightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \delta = 2\alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ (-9+9)\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \delta = 2\alpha = -2\gamma \\ \beta = \gamma \\ 0 \cdot \gamma = 0 \end{cases}
\end{aligned}$$

те су матрице $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$, $|w_3\rangle_2$ и $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависне*, односно матрица $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ је стварно линеарна комбинација матрица $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$. Другачије речено, вектор $|v_1^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2, |w_3\rangle_2)$.

* * *

Сад, да ли је друга матрица пресека $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација датих матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$?

$$\begin{aligned}
& \alpha |w_1\rangle_1 + \beta |w_2\rangle_1 + \gamma |w_3\rangle_1 + \delta |v_2^{\text{pres}}\rangle = |0\rangle \\
& \Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\
& \Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha + 2\beta + 3\gamma & 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta & \alpha - 2\gamma + 3\delta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}
\end{aligned}$$

Изједначавањем матричних елемената леве и десне матрице добија се систем једначина

$$\begin{aligned}
& \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha - 2\gamma + 3\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\gamma - 3\delta + 2\beta + 3\gamma = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &\Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta + 5\gamma - 3\delta = 0 \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \cdot 2 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\gamma + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta + 2\gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\gamma + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ 4\gamma - 6\delta - 5\gamma + 3\delta + 2\gamma + 2\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \\
 &\Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\gamma + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ (4 - 5 + 2)\gamma + (-6 + 3 + 2)\delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\gamma + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \gamma - \delta = 0 \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\gamma + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 2\gamma - 3\delta \end{cases} \\
 &\Rightarrow \begin{cases} 2\beta = -5\delta + 3\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = 2\delta - 3\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2\beta = -2\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\delta \\ 2\alpha + 3\beta + \gamma + 4\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \\
 &\Rightarrow \begin{cases} \beta = -\delta \\ -2\delta - 3\delta + \delta + 4\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\delta \\ (-2 - 3 + 1 + 4)\delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\delta \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \gamma = \delta \\ \alpha = -\delta \end{cases}
 \end{aligned}$$

из кога је јасно да је скуп матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$, $|w_3\rangle_1$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависан*, тј. вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ заиста јесте линеарна комбинација матрица $|w_1\rangle_1$, $|w_2\rangle_1$ и $|w_3\rangle_1$ првог потпростора $\mathbb{W}_1$. Илити, вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_1, |w_2\rangle_1, |w_3\rangle_1)$.

Још треба проверити да ли је друга матрица пресека $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ линеарна комбинација задатих матрица $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$

$$\begin{aligned}
 &\alpha |w_1\rangle_2 + \beta |w_2\rangle_2 + \gamma |w_3\rangle_2 + \delta |v_2^{\text{pres}}\rangle = |0\rangle \\
 &\Leftrightarrow \alpha \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} + \beta \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -6 \end{bmatrix} + \gamma \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} + \delta \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\
 &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \beta + \gamma & 4\alpha + 4\delta \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma + \delta & 3\alpha - 6\beta + 5\gamma + 3\delta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}
 \end{aligned}$$

Изједначавањем матричних компоненти матрице слева и матрице десна добија се систем

$$\begin{aligned}
 &\begin{cases} \beta + \gamma = 0 \\ 4\alpha + 4\delta = 0 \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma + 3\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -\gamma \\ \alpha = -\delta \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ 3\alpha - 6\beta + 5\gamma + 3\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -\gamma \\ \alpha = -\delta \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ -3\delta + 6\gamma + 5\gamma + 3\delta = 0 \end{cases}
 \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = -\delta \\ \alpha - 2\beta + 3\gamma + \delta = 0 \\ \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = -\delta \\ -\delta - 2 \cdot 0 + 3 \cdot 0 + \delta = 0 \\ \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = -\delta \\ 0 \cdot \delta = 0 \\ \gamma = 0 \end{cases}$$

одакле је јасно да су матрице $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$, $|w_3\rangle_2$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ *линеарно зависне*, а вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ је линеарна комбинација вектора $|w_1\rangle_2$, $|w_2\rangle_2$ и $|w_3\rangle_2$ другог потпростора $\mathbb{W}_2$. Другачије речено, вектор $|v_2^{\text{pres}}\rangle \in \mathbb{L}(|w_1\rangle_2, |w_2\rangle_2, |w_3\rangle_2)$.

* * *

Да би матрице $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ биле базис пресека $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$, морале би да буду линеарно независне. Стога се њихова линеарна комбинација изједначи са нултом матрицом

$$\begin{aligned} \alpha_1 |v_1^{\text{pres}}\rangle + \alpha_2 |v_2^{\text{pres}}\rangle = |0\rangle &\Rightarrow \alpha_1 \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix} + \alpha_2 \begin{bmatrix} 0 & 4 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \\ &\Leftrightarrow \begin{bmatrix} \alpha_1 & -2\alpha_1 + 4\alpha_2 \\ \alpha_2 & -2\alpha_1 + 3\alpha_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

одакле се добија систем једначина

$$\begin{cases} \alpha_1 = 0 \\ -2\alpha_1 + 4\alpha_2 = 0 \\ \alpha_2 = 0 \\ -2\alpha_1 + 3\alpha_2 = 0 \end{cases}$$

који је самим исписивањем већ решен; како су коефицијенти у линеарној комбинацији матрица једнаки нули, вектори $|v_1^{\text{pres}}\rangle$ и $|v_2^{\text{pres}}\rangle$ су *линеарно независни*, те стварно чине базис пресека $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2$, што се може записати и као $\mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(|v_1^{\text{pres}}\rangle, |v_2^{\text{pres}}\rangle)$.

(4.6) Нека су $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ потпростори векторског простора $\mathbb{V}$. Показати да сваки вектор из простора $\mathbb{V}$ може да се једнозначно напише као збир једног вектора из потпростора $\mathbb{W}_1$ и једног вектора из потпростора $\mathbb{W}_2$.

Нека поменути вектор из простора $\mathbb{V}$ није једнозначно одређен; он се тада може написати на два начина

$$\begin{aligned} |v\rangle &= |w\rangle_1 + |w\rangle_2 \\ |v\rangle &= |\bar{w}\rangle_1 + |\bar{w}\rangle_2 \end{aligned}$$

Будући да се ради о истом вектору $|v\rangle = |v\rangle$, десне стране горњих израза могу се изједначити

$$|w\rangle_1 + |w\rangle_2 = |\bar{w}\rangle_1 + |\bar{w}\rangle_2,$$

или

$$|w\rangle_1 - |\bar{w}\rangle_1 = |w\rangle_2 - |\bar{w}\rangle_2.$$

Лева страна горњег израза елемент је првог потпростора, десна другог

$$|w\rangle_1 - |\bar{w}\rangle_1 \in \mathbb{W}_1, \quad |w\rangle_2 - |\bar{w}\rangle_2 \in \mathbb{W}_2,$$

одакле следи да је

$$|w\rangle_1 - |\bar{w}\rangle_1 = |w\rangle_2 - |\bar{w}\rangle_2 \in \mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2.$$

Према дефиницији директног збира потпростора биће

$$\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2 = \mathbb{L}(\mathbb{W}_1, \mathbb{W}_2), \quad \mathbb{W}_1 \cap \mathbb{W}_2 = \{|0\rangle\},$$

те је

$$|w\rangle_1 - |\bar{w}\rangle_1 = |w\rangle_2 - |\bar{w}\rangle_2 \in \{|0\rangle\},$$

одакле је јасно да је

$$\begin{aligned} |w\rangle_1 - |\bar{w}\rangle_1 &= |0\rangle \\ |w\rangle_2 - |\bar{w}\rangle_2 &= |0\rangle, \end{aligned}$$

односно

$$\begin{aligned} |w\rangle_1 &= |\bar{w}\rangle_1 \\ |w\rangle_2 &= |\bar{w}\rangle_2, \end{aligned}$$

што значи да је вектор $|v\rangle$ једнозначно одређен.

(4.7) Показати да је у векторском простору $\mathbb{F}^m$

(а) скуп $\mathbb{S}$ симетричних матрица $a_{ij} = a_{ji}$ *потпростор*;

(б) скуп $\mathbb{A}$ антисиметричних матрица $a_{ij} = -a_{ji}$ *потпростор*;

(в) показати да важи израз: $\mathbb{F}^m = \mathbb{S} \dot{+} \mathbb{A}$.

(а) *Симетричне* матрице су матрице за које важи особина $a_{ij} = a_{ji}$ вандијагоналних матричних елемената, нпр. матрица

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 5 \\ 4 & 0 & 1 \\ 5 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

или нулта матрица

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 0 \end{bmatrix}.$$

Нека су дате две симетричне матрице

$$\mathcal{A} = [a_{ij}] \in \mathbb{S}, \quad (a_{ij} = a_{ji})$$

$$\mathcal{B} = [b_{ij}] \in \mathbb{S}, \quad (b_{ij} = b_{ji})$$

Како $\forall \alpha, \beta \in \mathbb{C}$ важи израз

$$\alpha \mathcal{A} + \beta \mathcal{B} = \alpha [a_{ij}] + \beta [b_{ij}] = \alpha [a_{ji}] + \beta [b_{ji}] = \alpha \mathcal{A} + \beta \mathcal{B} \in \mathbb{S},$$

што значи да је $\mathbb{S}$ потпростор од $\mathbb{F}^m$.

(б) *Антисиметричне* матрице су матрице за које важи особина $a_{ij} = -a_{ji}$ вандијагоналних матричних елемената, нпр. матрица

$$\begin{bmatrix} 2 & -4 & 5 \\ 4 & 0 & -1 \\ -5 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

или нулта матрица

$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 0 \end{bmatrix}.$$

Нека су дате две антисиметричне матрице

$$\mathcal{C} = [c_{ij}] \in \mathbb{A}, \quad (c_{ij} = -c_{ji})$$

$$\mathcal{D} = [d_{ij}] \in \mathbb{A}, \quad (d_{ij} = -d_{ji})$$

Пошто $\forall \gamma, \delta \in \mathbb{C}$ важи израз

$$\gamma \mathcal{C} + \delta \mathcal{D} = \gamma [c_{ij}] + \delta [d_{ij}] = \gamma [-c_{ji}] + \delta [-d_{ji}] = -\gamma \mathcal{C} - \delta \mathcal{D} = -(\gamma \mathcal{C} + \delta \mathcal{D}) \in \mathbb{A},$$

то значи да је $\mathbb{A}$ потпростор од $\mathbb{F}^m$.

(в) Услови да сума два потпростора буде директна сума су

$$\mathbb{S} + \mathbb{A} = \mathbb{F}^m \quad \text{и} \quad \mathbb{S} \cap \mathbb{A} = \{ | 0 \rangle \}.$$

Први услов: Нека је $\mathcal{E}$ произвољна матрица из простора $\mathbb{F}^m$. Може се писати да је

$$\mathcal{E} = \frac{\mathcal{E}}{2} + \frac{\mathcal{E}}{2} = \frac{\mathcal{E}}{2} + \frac{\mathcal{E}}{2} + \frac{\mathcal{E}^T}{2} - \frac{\mathcal{E}^T}{2} = \frac{\mathcal{E}}{2} + \frac{\mathcal{E}^T}{2} + \frac{\mathcal{E}}{2} - \frac{\mathcal{E}^T}{2} = \frac{1}{2}(\mathcal{E} + \mathcal{E}^T) + \frac{1}{2}(\mathcal{E} - \mathcal{E}^T).$$

Први члан у последњем изразу је симетрична матрица

$$\frac{1}{2}(\mathcal{E} + \mathcal{E}^T) = \frac{1}{2}([e_{ij}] + [e_{ji}]) = \frac{1}{2}([e_{ji}] + [e_{ij}]) = \frac{1}{2}(\mathcal{E}^T + \mathcal{E}) \in \mathbb{S}$$

док је други члан антисиметрична матрица

$$\frac{1}{2}(\mathcal{E} - \mathcal{E}^T) = \frac{1}{2}([e_{ij}] - [e_{ji}]) = -\frac{1}{2}([e_{ji}] - [e_{ij}]) = -\frac{1}{2}(\mathcal{E}^T - \mathcal{E}) \in \mathbb{A}$$

чиме је показано да је $\mathbb{F}^m = \mathbb{S} \dot{+} \mathbb{A}$.

Други услов: Сад, нека је дата произвољна матрица $\mathcal{M} \in \mathbb{S} \cap \mathbb{A}$ што значи да је она истовремено и симетрична и антисиметрична матрица

$$\mathcal{M} \in \mathbb{S}: \mathcal{M} = \mathcal{M}^T \Rightarrow \mathcal{M}^T = \mathcal{M}$$

$$\mathcal{M} \in \mathbb{A}: \mathcal{M} = -\mathcal{M}^T \Rightarrow \mathcal{M}^T = -\mathcal{M}$$

одакле је јасно да је $\mathcal{M} = -\mathcal{M}$, што је могуће само за нулту матрицу

$$\mathcal{M} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 0 \end{bmatrix}$$

која и јесте једини заједнички елемент скупова симетричних и антисиметричних матрица

$$\mathbb{S} \cap \mathbb{A} = \{ | 0 \rangle \}.$$

Како су оба наведена услова испуњена, то је заиста $\mathbb{S} \dot{+} \mathbb{A} = \mathbb{F}^m$.

(4.8) Показати да је векторски простор $\mathbb{V}$ функција дефинисаних на сегменту $[-a, a]$ једнак директној суми потпростора $\mathbb{V}^+$ парних функција и потпростора $\mathbb{V}^-$ непарних функција на датом сегменту: $\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ \dot{+} \mathbb{V}^-$.

Први услов: Нека је функција векторског простора $\mathbb{V}$. Она се може писати као

$$\begin{aligned} f(x) &= \frac{f(x)}{2} + \frac{f(x)}{2} + 0 = \frac{f(x)}{2} + \frac{f(x)}{2} + \frac{f(-x)}{2} - \frac{f(-x)}{2} \\ &= \frac{1}{2}[f(x) + f(-x)] + \frac{1}{2}[f(x) - f(-x)] \end{aligned}$$

Како је први члан последњег израза парна функција

$$p(x) = \frac{1}{2}[f(x) + f(-x)] = \frac{1}{2}[f(-x) + f(x)] = p(-x) \in \mathbb{V}^+$$

док је други члан последњег израза непарна функција

$$n(x) = \frac{1}{2}[f(x) - f(-x)] = -\frac{1}{2}[f(-x) - f(x)] = -n(-x) \in \mathbb{V}^-$$

то је $\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ + \mathbb{V}^-$.

Други услов: Нека је функција $g(x) \in \mathbb{V}^+ \cap \mathbb{V}^-$, односно нека је она истовремено и парна и непарна функција

$$g(x) \in \mathbb{V}^+ : g(-x) = g(x)$$

$$g(x) \in \mathbb{V}^- : g(-x) = -g(x)$$

одакле следи да је $g(x) = -g(x)$, а то је могуће само ако је реч о нултој функцији $g(x) = 0$, те је $\mathbb{V}^+ \cap \mathbb{V}^- = \{0\}$.

Како су оба услова испуњена, то је $\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ \dot{+} \mathbb{V}^-$.

(4.9) Нека је $\mathbb{W}_1$ потпростор векторског простора $\mathbb{R}^4$ образован скупом вектора $\{|w_i\rangle_1\}$, док је $\mathbb{W}_2$ потпростор истог векторског простора $\mathbb{R}^4$ образован скупом вектора $\{|w_i\rangle_2\}$. У којем је од следећих случајева $\mathbb{R}^4 = \mathbb{W}_1 \dot{+} \mathbb{W}_2$

$$(a) \begin{array}{l} |v_1\rangle_1 = (1, 1, 0, 0) \quad |v_1\rangle_2 = (0, 1, 0, 1) \\ |v_2\rangle_1 = (1, 0, 1, 0) \quad |v_2\rangle_2 = (0, 0, 1, 1) \end{array}; \quad (b) \begin{array}{l} |v_1\rangle_1 = (-1, 1, 1, 0) \quad |v_1\rangle_2 = (0, 1, -1, 1) \\ |v_2\rangle_1 = (1, 0, 0, 0) \quad |v_2\rangle_2 = (0, 0, 0, 1) \end{array};$$

$$|v_1\rangle_1 = (2, 3, 11, 5) \quad |v_1\rangle_2 = (2, 1, 3, 2)$$

$$(b) |v_2\rangle_1 = (1, 1, 5, 2) \quad |v_2\rangle_2 = (1, 1, 3, 4) ?$$

$$|v_3\rangle_1 = (0, 1, 1, 1) \quad |v_3\rangle_2 = (5, 2, 6, 2)$$

У горњим примерима, где год је то могуће, разложити вектор $|v\rangle = (2, 0, 0, 3)$ на компоненте из $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

(a) Да би четвородимензионални простор $\mathbb{R}^4$ био једнак директној суми потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$, неопходно је да унија поменутих потпростора такође буде четвородимензионална. То ће бити испуњено само ако у поставци наведена четири вектора - два из првог потпростора: $|v_1\rangle_1 = (1, 1, 0, 0)$, $|v_2\rangle_1 = (1, 0, 1, 0)$ и два из другог: $|v_1\rangle_2 = (0, 1, 0, 1)$, $|v_2\rangle_2 = (0, 0, 1, 1)$ - чине базис, односно ако су *линеарно независни*. Да би се то проверило, потребно је да сви коефицијенти њихове линеарне комбинације (изједначене с нултим вектором) буду сваки понаособ једнаки нули

$$\begin{aligned} \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_1\rangle_2 + \delta|v_2\rangle_2 &= |0\rangle \\ \Rightarrow \alpha(1, 1, 0, 0) + \beta(1, 0, 1, 0) + \gamma(0, 1, 0, 1) + \delta(0, 0, 1, 1) &= (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow (\alpha + \beta, \alpha + \gamma, \beta + \delta, \gamma + \delta) &= (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки слева и здесна добија се следећи систем

$$\begin{cases} \alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \beta + \delta = 0 \\ \gamma + \delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = -\beta \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \beta = -\delta \\ \gamma = -\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \beta = \gamma \\ \gamma = -\delta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ -\gamma + \gamma = 0 \\ \beta = \gamma \\ \gamma = -\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = -\gamma \\ 0 \cdot \gamma = 0 \\ \beta = \gamma \\ \delta = -\gamma \end{cases}$$

Како коефицијенти α , β и δ линеарне комбинације зависе од коефицијента γ , а он може бити произвољан реалан број, то је дати скуп од 4 вектора *линеарно зависан*, те би унија потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ нужно имала мањи број димензија од $\mathbb{R}^4$. Стога је $\mathbb{R}^4 \neq \mathbb{W}_1 \dot{+} \mathbb{W}_2$.

(б) Као и у претходном случају, четвородимензионални простор $\mathbb{R}^4$ биће једнак директној суми потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ ако је њихова унија такође четвородимензионална, тј. само ако у поставци дата четири вектора - два из првог потпростора: $|v_1\rangle_1 = (-1, 1, 1, 0)$, $|v_2\rangle_1 = (1, 0, 0, 0)$ и два из другог: $|v_1\rangle_2 = (0, 1, -1, 1)$, $|v_2\rangle_2 = (0, 0, 0, 1)$ - чине базис, што значи да морају бити *линеарно независни*. Опет се њихова линеарна комбинација изједначи с нултим вектором

$$\begin{aligned} & \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_1\rangle_2 + \delta|v_2\rangle_2 = |0\rangle \\ \Rightarrow & \alpha(-1, 1, 1, 0) + \beta(1, 0, 0, 0) + \gamma(0, 1, -1, 1) + \delta(0, 0, 0, 1) = (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow & (-\alpha + \beta, \alpha + \gamma, \alpha - \gamma, \gamma + \delta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле се добија систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} -\alpha + \beta = 0 \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \alpha - \gamma = 0 \\ \gamma + \delta = 0 \end{cases} & \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \alpha \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -\gamma \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ \gamma + \gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -\gamma \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ 2\gamma = 0 \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -\gamma \end{cases} \end{aligned}$$

Како коефицијенти α , β и δ линеарне комбинације зависе од коефицијента γ , а он мора бити нула, то је дати скуп од 4 вектора *линеарно независан*, те је унија потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ дефинитивно четвородимензионална, баш као и простор $\mathbb{R}^4$, а и пресек потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ очигледно је празан скуп. Стога је $\mathbb{R}^4 = \mathbb{W}_1 \dot{+} \mathbb{W}_2$.

Преостало је да се задати вектор $|v\rangle = (2, 0, 0, 3)_{\{|e\rangle\}}$ напише као линеарна комбинација дата четири вектора

$$\begin{aligned} |v\rangle &= \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_1\rangle_2 + \delta|v_2\rangle_2 \\ \Rightarrow & (2, 0, 0, 3) = \alpha(-1, 1, 1, 0) + \beta(1, 0, 0, 0) + \gamma(0, 1, -1, 1) + \delta(0, 0, 0, 1) \\ \Leftrightarrow & (2, 0, 0, 3) = (-\alpha + \beta, \alpha + \gamma, \alpha - \gamma, \gamma + \delta) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређене четворке слева и уређене четворке здесна, следи систем

$$\begin{aligned} \begin{cases} -\alpha + \beta = 2 \\ \alpha + \gamma = 0 \\ \alpha - \gamma = 0 \\ \gamma + \delta = 3 \end{cases} & \Leftrightarrow \begin{cases} -\alpha + \beta = 2 \\ 2\alpha = 0 \\ \alpha - \gamma = 0 \\ \gamma + \delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\alpha + \beta = 2 \\ \alpha = 0 \\ \alpha - \gamma = 0 \\ \gamma + \delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 2 \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ \gamma + \delta = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 2 \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ \delta = 3 \end{cases} \end{aligned}$$

те је задати вектор у датом базису једнак

$$|v\rangle = 0|v_1\rangle_1 + 2|v_2\rangle_1 + 0|v_1\rangle_2 + 3|v_2\rangle_2 = 2|v_2\rangle_1 + 3|v_2\rangle_2 = (0, 2, 0, 3)_{\{|v\rangle\}}.$$

(в) Као и раније, четвородимензионални простор $\mathbb{R}^4$ једнак је директној суми потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ ако је њихова унија такође четвородимензионална, с тим што су сада у поставци задата три вектора из првог потпростора: $|v_1\rangle_1 = (2, 3, 11, 5)$, $|v_2\rangle_1 = (1, 1, 5, 2)$ и $|v_3\rangle_1 = (0, 1, 1, 1)$, и три из другог: $|v_1\rangle_2 = (2, 1, 3, 2)$, $|v_2\rangle_2 = (1, 1, 3, 4)$ и $|v_3\rangle_2 = (5, 2, 6, 2)$ - чине базис. Стога се мора проверавати линеарна независност свих задатих вектора.

Први вектор првог потпростора различит је од нултог, те може бити елемент траженог базиса

$$|v_1\rangle_1 = (2, 3, 11, 5) \neq |0\rangle.$$

Да ли су прва два вектора првог базиса линеарно независна? Њихова линеарна комбинација изједначи се с нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 &= |0\rangle \\ \Rightarrow \alpha(2, 3, 11, 5) + \beta(1, 1, 5, 2) &= (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow (2\alpha + \beta, 3\alpha + \beta, 11\alpha + 5\beta, 5\alpha + 2\beta) &= (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле се добија систем једначина

$$\begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ 3\alpha + \beta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ 3\alpha + \beta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ 3\alpha - 2\alpha = 0 \\ 11\alpha + 5\beta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \alpha = 0 \\ 11\alpha + 5\beta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ 11\alpha + 5\beta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta = 0 \end{cases}$$

Како су оба коефицијента α и β линеарне комбинације једнаки нули, то су прва два вектора првог потпростора *линеарно независни*, те ће они формирати прва два елемента базиса уније потпростора $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$.

Преостало је да се провери да ли су сва три дата вектора првог потпростора линеарно независни међусобно. Формира се њихова линеарна комбинација

$$\begin{aligned} \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_3\rangle_1 &= |0\rangle \\ \Rightarrow \alpha(2, 3, 11, 5) + \beta(1, 1, 5, 2) + \gamma(0, 1, 1, 1) &= (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow (2\alpha + \beta, 3\alpha + \beta + \gamma, 11\alpha + 5\beta + \gamma, 5\alpha + 2\beta + \gamma) &= (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле следи систем једначина

$$\begin{cases} 2\alpha + \beta = 0 \\ 3\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + \gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ 3\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + \gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ 3\alpha - 2\alpha + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + \gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \alpha + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + \gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \gamma = -\alpha \\ 11\alpha + 5\beta + \gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \gamma = -\alpha \\ 11\alpha - 10\alpha - \alpha = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \gamma = -\alpha \\ (11-11)\alpha = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha \\ \gamma = -\alpha \\ 0 \cdot \alpha = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + \gamma = 0 \end{cases}$$

одакле се види да коефицијенти линеарне комбинације β и γ зависе од коефицијента α који може бити било који реалан број, што значи да су прва три вектора првог потпростора *линарно зависни*. Зато трећи вектор првог потпростора (будући линеарна комбинација прва два) отпада.

Да би се могао даље формирати тражени базис, линеарно независним векторима из првог потпростора $|v_1\rangle_1 = (2, 3, 11, 5)$, $|v_2\rangle_1 = (1, 1, 5, 2)$ додаје се први вектор из другог потпростора, значи $|v_1\rangle_2 = (2, 1, 3, 2)$, па се провери њихова линеарна независност. Прво се њихова линеарна комбинација изједначи с нултим вектором

$$\begin{aligned} & \alpha |v_1\rangle_1 + \beta |v_2\rangle_1 + \gamma |v_1\rangle_2 = |0\rangle \\ \Rightarrow & \alpha(2, 3, 11, 5) + \beta(1, 1, 5, 2) + \gamma(2, 1, 3, 2) = (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow & (2\alpha + \beta + 2\gamma, 3\alpha + \beta + \gamma, 11\alpha + 5\beta + 3\gamma, 5\alpha + 2\beta + 2\gamma) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле следи систем

$$\begin{aligned} & \begin{cases} 2\alpha + \beta + 2\gamma = 0 \\ 3\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma \\ 3\alpha + \beta + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma \\ 3\alpha - 2\alpha - 2\gamma + \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma \\ \alpha - \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma \\ \alpha = \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\gamma - 2\gamma \\ \alpha = \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = \gamma \\ 11\gamma + 3\gamma = 0 \\ 5\gamma + 2\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = \gamma \\ 14\gamma = 0 \\ 7\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \gamma = 0 \\ \gamma = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Како су сви коефицијенти линеарне комбинације понаособ једнаки нули, то је овако одабрани скуп вектора линеарно независан, али је проблем што вектора има само три.

Зато скупу линеарно независних вектора $|v_1\rangle_1$, $|v_2\rangle_1$ и $|v_1\rangle_2$ треба додати још један вектор другог потпростора, рецимо $|v_2\rangle_2 = (1, 1, 3, 4)$, и проверити линеарну независност таквог скупа од 4 вектора

$$\begin{aligned} & \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_1\rangle_2 + \delta|v_2\rangle_2 = |0\rangle \\ \Rightarrow & \alpha(2, 3, 11, 5) + \beta(1, 1, 5, 2) + \gamma(2, 1, 3, 2) + \delta(1, 1, 3, 4) = (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow & (2\alpha + \beta + 2\gamma + \delta, 3\alpha + \beta + \gamma + \delta, 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta, 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

одакле се добија следећи скуп једначина

$$\begin{aligned} & \begin{cases} 2\alpha + \beta + 2\gamma + \delta = 0 \\ 3\alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma - \delta \\ 3\alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma - \delta \\ 3\alpha - 2\alpha - 2\gamma - \delta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma - \delta \\ \alpha - \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -2\alpha - 2\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -2\gamma - 2\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ 11\gamma + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \beta = -4\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ 5\beta + 14\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -4\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ -20\gamma - 5\delta + 14\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = -4\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ -6\gamma - 2\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} \beta = -4\gamma - \delta \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = -4\gamma + 3\gamma = \gamma \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} \beta = \gamma \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ 5\gamma + 2\gamma + 2\gamma - 12\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ (9 - 12)\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = \gamma \\ \alpha = \gamma \\ \delta = -3\gamma \\ -3\gamma = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \delta = 0 \\ \gamma = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Како су сви коефицијенти линеарне комбинације понаособ једнаки нули, то је овако одабрани скуп вектора линеарно независан, а како их коначно има четири, то они чине базис уније два потпростора. Наравно, пресек датих потпростора је у овом случају празан скуп (потпростори немају заједничких вектора), те је стога $\mathbb{R}^4 = \mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2$.

Преостало је да се задати вектор $|v\rangle = (2, 0, 0, 3)_{\{|e_i\rangle}}$ напише као линеарна комбинација дата четири вектора

$$\begin{aligned} & |v\rangle = \alpha|v_1\rangle_1 + \beta|v_2\rangle_1 + \gamma|v_1\rangle_2 + \delta|v_2\rangle_2 \\ \Rightarrow & (2, 0, 0, 3) = \alpha(2, 3, 11, 5) + \beta(1, 1, 5, 2) + \gamma(2, 1, 3, 2) + \delta(1, 1, 3, 4) \\ \Leftrightarrow & (2, 0, 0, 3) = (2\alpha + \beta + 2\gamma + \delta, 3\alpha + \beta + \gamma + \delta, 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta, 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређене четворке слева и уређене четворке здесна, следи систем, записив и у матричном облику

$$\begin{aligned}
& \begin{cases} 2\alpha + \beta + 2\gamma + \delta = 2 \\ 3\alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 2 - 2\alpha - 2\gamma - \delta \\ 3\alpha + \beta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 2 - 2\alpha - 2\gamma - \delta \\ 3\alpha + 2 - 2\alpha - 2\gamma - \delta + \gamma + \delta = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 2 - 2\alpha - 2\gamma - \delta \\ \alpha + 2 - \gamma = 0 \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 2 - 2\alpha - 2\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 2 + 4 - 2\gamma - 2\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 6 - 4\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 5\alpha + 2\beta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 6 - 4\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ -10 + 5\gamma + 12 - 8\gamma - 2\delta + 2\gamma + 4\delta = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \beta = 6 - 4\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ 2 - \gamma + 2\delta = 3 \end{cases} \\
& \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 6 - 4\gamma - \delta \\ \alpha = -2 + \gamma \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 6 + 4 - 8\delta - \delta \\ \alpha = -2 - 1 + 2\delta \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9\delta \\ \alpha = -3 + 2\delta \\ 11\alpha + 5\beta + 3\gamma + 3\delta = 0 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \\
& \Rightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9\delta \\ \alpha = -3 + 2\delta \\ -33 + 22\delta + 50 - 45\delta - 3 + 6\delta + 3\delta = 0 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9\delta \\ \alpha = -3 + 2\delta \\ 14 - 14\delta = 0 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9\delta \\ \alpha = -3 + 2\delta \\ 14 = 14\delta \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9\delta \\ \alpha = -3 + 2\delta \\ \delta = 1 \\ \gamma = -1 + 2\delta \end{cases} \\
& \Rightarrow \begin{cases} \beta = 10 - 9 \\ \alpha = -3 + 2 \\ \delta = 1 \\ \gamma = -1 + 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \beta = 1 \\ \alpha = -1 \\ \delta = 1 \\ \gamma = 1 \end{cases}
\end{aligned}$$

Како су одређени тражени коефицијенти линеарне комбинације, то се задати вектор у базису уније два потпростора може записати као

$$|v\rangle = (-1)|v_1\rangle_1 + 1|v_2\rangle_1 + 1|v_1\rangle_2 + 1|v_2\rangle_2$$

односно

$$|v\rangle = (2, 0, 0, 3)_{\{|e\rangle\}} = (-1, 1, 1, 1)_{\{|v\rangle\}}.$$

Овај се вектор такође може записати као збир два вектора, од којих први припада првом потпростору, а други другом потпростору

$$\begin{aligned}
|v\rangle &= (-1, 1, 1, 1) = (-1)|v_1\rangle_1 + 1|v_2\rangle_1 + 1|v_1\rangle_2 + 1|v_2\rangle_2 \\
&= (-1)|v_1\rangle_1 + 1|v_2\rangle_1 + 1|v_1\rangle_2 + 1|v_2\rangle_2 \\
&= (-1)(2, 3, 11, 5)_1 + (1, 1, 5, 2)_1 + (2, 1, 3, 2)_2 + (1, 1, 3, 4)_2 \\
&= (-2 + 1, -3 + 1, -11 + 5, -5 + 2)_1 + (2 + 1, 1 + 1, 3 + 3, 2 + 4)_2 \\
&= (-1, -2, -6, -3)_1 + (3, 2, 6, 6)_2
\end{aligned}$$

(4.10) Нека је $\mathbb{U}$ коначно-димензионални унитарни простор, а $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ његови потпростори. Показати да важи

$$(a) (\mathbb{W}_1^\perp)^\perp = \mathbb{W}_1;$$

$$(b) \mathbb{U}^\perp = \{|0\rangle\}, \quad \{|0\rangle\}^\perp = \mathbb{U};$$

$$(v) \mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp = (\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp.$$

(a) Нека је вектор $|v\rangle$ из потпростора $\mathbb{W}_1$, а вектор $|v\rangle^\perp$ из његовог ортокомплемента $\mathbb{W}_1^\perp$. Како је по дефиницији ортокомплемента скуп свих вектора који су ортогонални на све векторе скупа $\mathbb{W}_1$, мора да важи

$$\langle v|v\rangle^\perp = 0.$$

По сличном резонувању, како је ортокомплемента $(\mathbb{W}_1^\perp)^\perp$ ортокомплемента $\mathbb{W}_1^\perp$ скуп свих вектора који су ортогонални на све векторе ортокомплемента, биће

$$\langle v|v\rangle^\perp = 0 \Rightarrow \begin{cases} |v\rangle^\perp \in \mathbb{W}_1^\perp \\ |v\rangle \in (\mathbb{W}_1^\perp)^\perp \end{cases} \Rightarrow \mathbb{W}_1 \subset (\mathbb{W}_1^\perp)^\perp.$$

Сад мало резонувања у супротном смеру; нека је вектор $|v\rangle^\perp$ из ортокомплемента $(\mathbb{W}_1^\perp)^\perp$ ортокомплемента, а вектор $|v\rangle$ из ортокомплемента $\mathbb{W}_1^\perp$, тада мора бити

$$\langle v|v\rangle^\perp = 0.$$

Како је на почетку речено да је ортокомплемента скуп свих вектора који су ортогонални на све векторе скупа $\mathbb{W}_1$, мора да важи следеће

$$\langle v|v\rangle^\perp = 0 \Rightarrow \begin{cases} |v\rangle^\perp \in \mathbb{W}_1^\perp \\ |v\rangle \in \mathbb{W}_1 \end{cases} \Rightarrow (\mathbb{W}_1^\perp)^\perp \subset \mathbb{W}_1.$$

Пошто је ортокомплемента ортокомплемента $(\mathbb{W}_1^\perp)^\perp$ подскуп потпростора $\mathbb{W}_1$, а и потпростор $\mathbb{W}_1$ је подскуп ортокомплемента ортокомплемента $(\mathbb{W}_1^\perp)^\perp$, следи да је

$$\mathbb{W}_1 = (\mathbb{W}_1^\perp)^\perp.$$

(b) Нулти вектор $|0\rangle$ једини је вектор ортогоналан на све векторе унитарног простора $\mathbb{U}$, те је стога ортокомплемента унитарног простора дат као

$$\mathbb{U}^\perp = \{|0\rangle\}.$$

Ортокомплемента ортокомплемента $\mathbb{U}^\perp$ јесу сви вектори унитарног простора $\mathbb{U}$, будући да су сви они ортогонални на нулти вектор

$$\{|0\rangle\}^\perp = \mathbb{U}.$$

(в) Нека је вектор $|v\rangle$ елемент ортокомплемента суме потпростора $(\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp$. То значи да он мора истовремено бити ортогоналан на све векторе потпростора $\mathbb{W}_1: \langle v|w\rangle_1 = 0$ и на све векторе потпростора $\mathbb{W}_2: \langle v|w\rangle_2 = 0$, одакле је јасно да поменути вектор мора бити елемент ортокомплемента првог потпростора $|v\rangle \in \mathbb{W}_1^\perp$ а истовремено и елемент ортокомплемента другог потпростора $|v\rangle \in \mathbb{W}_2^\perp$, односно мора бити елемент њиховог пресека $|v\rangle \in \mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp$, те је $(\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp \subset \mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp$.

Сад се иде обрнутим поступком. Нека је сада вектор $|v\rangle$ елемент пресека ортокомплемената два потпростора $\mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp$, што уствари значи да је елемент ортокомплемента првог потпростора $|v\rangle \in \mathbb{W}_1^\perp$, а истовремено и елемент ортокомплемента другог потпростора $|v\rangle \in \mathbb{W}_2^\perp$.

Сад, сваки вектор који је елемент суме поменута два потпростора $|v\rangle \in \mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2$ може се написати као збир једног вектора који припада првом $|\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_1} \in \mathbb{W}_1$, и другог вектора који припада другом потпростору $|\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_2} \in \mathbb{W}_2$, тј. $|v\rangle = |\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_1} + |\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_2}$.

Формирањем скаларног производа вектора $|v\rangle$ и вектора $|\bar{v}\rangle$, следи

$$\langle v|\bar{v}\rangle = \langle v| |\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_1} + |\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_2} \rangle = \langle v|\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_1} + \langle v|\bar{v}\rangle_{\mathbb{W}_2}.$$

Раније је поменуто да је вектор $|v\rangle$ истовремено елемент ортокомплемената оба потпростора, те су горња два скаларна производа сваки понаособ једнаки нули, те је $\langle v|\bar{v}\rangle = 0$. Ово значи да је вектор $|v\rangle \in (\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp$, односно да је $\mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp \subset (\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp$.

Како је ортокомплемента суме два потпростора подскуп пресека ортокомплемената два потпростора, и како је пресек ортокомплемената два потпростора подскуп ортокомплемента суме два потпростора, то мора бити

$$\mathbb{W}_1^\perp \cap \mathbb{W}_2^\perp = (\mathbb{W}_1 + \mathbb{W}_2)^\perp.$$

(4.11) У унитарном простору $\mathbb{U}$ дат је скуп вектора $\mathbb{S}$. Одредити базис у простору $\mathbb{L}^\perp(\mathbb{S})$

$$(a) \mathbb{U} = \mathbb{R}^4, \mathbb{S} = \{(1, -2, 3, 4), (3, -5, 7, 8)\}, \langle v_1 | v_2 \rangle = \sum_{i,j=1}^n \xi_i \eta_j ;$$

$$(б) \mathbb{U} = \mathbb{R}^4, \mathbb{S} = \{(1, 3, 0, 2), (3, 7, -1, 2), (2, 4, -1, 0)\}, \langle v_1 | v_2 \rangle = \sum_{i,j=1}^n \xi_i \eta_j ;$$

$$(в) \mathbb{U} = \mathbb{P}^3, \mathbb{S} = \{1+2t\}, \langle v_1 | v_2 \rangle = \int_0^1 v_1(t) v_2(t) dt .$$

(a) Базис ортокомплемента линеала скупа $\mathbb{S}$ састојаће се од два вектора, $|s_1\rangle^\perp = (a, b, c, d)$ и $|s_2\rangle^\perp = (e, f, g, h)$, који сваки понаособ морају да буду ортогонални на векторе $|s_1\rangle = (1, -2, 3, 4)$ и $|s_2\rangle = (3, -5, 7, 8)$ скупа $\mathbb{S}$.

$$\begin{aligned} \begin{cases} \langle s_1 | s_1 \rangle^\perp = 0 \\ \langle s_2 | s_1 \rangle^\perp = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \langle (1, -2, 3, 4) | (a, b, c, d) \rangle = 0 \\ \langle (3, -5, 7, 8) | (a, b, c, d) \rangle = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a - 2b + 3c + 4d = 0 \\ 3a - 5b + 7c + 8d = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow \begin{cases} a = 2b - 3c - 4d \\ 3a - 5b + 7c + 8d = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} a = 2b - 3c - 4d \\ 6b - 9c - 12d - 5b + 7c + 8d = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2b - 3c - 4d \\ b - 2c - 4d = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2b - 3c - 4d \\ b = 2c + 4d \end{cases} &\Rightarrow \begin{cases} a = 4c + 8d - 3c - 4d \\ b = 2c + 4d \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = c + 4d \\ b = 2c + 4d \end{cases} \end{aligned}$$

Компоненте a и b вектора $|s_1\rangle^\perp$ зависе од компоненти c и d које се бирају произвољно. Ако се прво одабере $c=1$ и $d=0$ добијају се $a=1$ и $b=2$, што даје вектор $|s_1\rangle^\perp = (1, 2, 1, 0)$; потом се може узети $c=0$ и $d=1$ чиме се добијају $a=4$ и $b=4$, што даје вектор $|s_2\rangle^\perp = (4, 4, 0, 1)$.

Сада се проверава да ли су добијени вектори стварно ортогонални на задате векторе, тј. да ли су одговарајући скаларни производи једнаки нули

$$\langle s_1 | s_1 \rangle^\perp = \langle (1, -2, 3, 4) | (1, 2, 1, 0) \rangle = 1 \cdot 1 + (-2) \cdot 2 + 3 \cdot 1 + 4 \cdot 0 = 1 - 4 + 3 = 0$$

$$\langle s_1 | s_2 \rangle^\perp = \langle (1, -2, 3, 4) | (4, 4, 0, 1) \rangle = 1 \cdot 4 + (-2) \cdot 4 + 3 \cdot 0 + 4 \cdot 1 = 4 - 8 + 4 = 0$$

$$\langle s_2 | s_1 \rangle^\perp = \langle (3, -5, 7, 8) | (1, 2, 1, 0) \rangle = 3 \cdot 1 + (-5) \cdot 2 + 7 \cdot 1 + 8 \cdot 0 = 3 - 10 + 7 = 0$$

$$\langle s_2 | s_2 \rangle^\perp = \langle (3, -5, 7, 8) | (4, 4, 0, 1) \rangle = 3 \cdot 4 + (-5) \cdot 4 + 7 \cdot 0 + 8 \cdot 1 = 12 - 20 + 8 = 0$$

Пошто су вектори $|s_1\rangle^\perp = (1, 2, 1, 0)$ и $|s_2\rangle^\perp = (4, 4, 0, 1)$ ортогонални на векторе $|s_1\rangle = (1, -2, 3, 4)$ и $|s_2\rangle = (3, -5, 7, 8)$, треба још проверити да ли су линеарно независни

$$\begin{aligned} \alpha |s_1\rangle^\perp + \beta |s_2\rangle^\perp = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, 2, 1, 0) + \beta(4, 4, 0, 1) = (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow (\alpha + 4\beta, 2\alpha + 4\beta, \alpha, \beta) &= (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки здесна и слева добија се систем

$$\begin{cases} \alpha + 4\beta = 0 \\ 2\alpha + 4\beta = 0 \\ \alpha = 0 \\ \beta = 0 \end{cases}$$

кога заиста нема потребе решавати, пошто су очигледно коефицијенти линеарне комбинације једнаки нули, што значи да су вектори *линеарно независни*, тј. да чине базис $\mathbb{L}^\perp(\mathbb{S})$.

(б) Треба проверити да ли су вектори задатог скупа $\mathbb{S}$ линеарно независни.

Први вектор је различит од нултог, те је добар кандидат за елемент базиса

$$|s_1\rangle = (1, 3, 0, 2) \neq |0\rangle.$$

Сада се проверава да ли су прва два вектора скупа $\mathbb{S}$ линеарно независна. Њихова линеарна комбинација се изједначи с нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha|s_1\rangle + \beta|s_2\rangle = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, 3, 0, 2) + \beta(3, 7, -1, 2) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + 3\beta, 3\alpha + 7\beta, -\beta, 2\alpha + 2\beta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

што даје систем једначина

$$\begin{cases} \alpha + 3\beta = 0 \\ 3\alpha + 7\beta = 0 \\ -\beta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 3\beta = 0 \\ 3\alpha + 7\beta = 0 \\ \beta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 0 \\ 3\alpha + 7\beta = 0 \\ \beta = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases}$$

одакле је јасно да су вектори $|s_1\rangle$ и $|s_2\rangle$ *линеарно независни*.

Да ли су сва три задата вектора линеарно независна? Линеарна комбинација све тројнице изједначи се са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha|s_1\rangle + \beta|s_2\rangle + \gamma|s_3\rangle = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha(1, 3, 0, 2) + \beta(3, 7, -1, 2) + \gamma(2, 4, -1, 0) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha + 3\beta + 2\gamma, 3\alpha + 7\beta + 4\gamma, -\beta - \gamma, 2\alpha + 2\beta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

добија се систем једначина

$$\begin{aligned} \begin{cases} \alpha + 3\beta + 2\gamma = 0 \\ 3\alpha + 7\beta + 4\gamma = 0 \\ -\beta - \gamma = 0 \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + 3\beta + 2\gamma = 0 \\ 3\alpha + 7\beta + 4\gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha - 3\gamma + 2\gamma = 0 \\ 3\alpha + 7\beta + 4\gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha - \gamma = 0 \\ 3\alpha + 7\beta + 4\gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = \gamma \\ 3\alpha + 7\beta + 4\gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = \gamma \\ 3\gamma - 7\gamma + 4\gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha = \gamma \\ 0 \cdot \gamma = 0 \\ \beta = -\gamma \\ 2\alpha + 2\beta = 0 \end{cases} \end{aligned}$$

Како коефицијенти α и β линеарне комбинације зависе од коефицијента γ који може бити било који реалан број, то су вектори $|s_1\rangle$, $|s_2\rangle$ и $|s_3\rangle$ *линеарно зависни*, те само вектори $|s_1\rangle$ и $|s_2\rangle$ чине базис линеала $\mathbb{L}(\mathbb{S})$.

Као и у претходном случају, базис ортокомплемента од $\mathbb{L}(\mathbb{S})$ састојаће се од два вектора, $|s_1\rangle^\perp = (a, b, c, d)$ и $|s_2\rangle^\perp = (e, f, g, h)$, који сваки понаособ морају да буду ортогонални на векторе $|s_1\rangle = (1, 3, 0, 2)$ и $|s_2\rangle = (3, 7, -1, 2)$ скупа $\mathbb{S}$.

$$\begin{aligned} & \begin{cases} \langle s_1 | s_1 \rangle^\perp = 0 \\ \langle s_2 | s_1 \rangle^\perp = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \langle (1, 3, 0, 2) | (a, b, c, d) \rangle = 0 \\ \langle (3, 7, -1, 2) | (a, b, c, d) \rangle = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a + 3b + 2d = 0 \\ 3a + 7b - c + 2d = 0 \end{cases} \\ \Rightarrow & \begin{cases} a = -3b - 2d \\ 3a + 7b - c + 2d = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -3b - 2d \\ -9b - 6d + 7b - c + 2d = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = -3b - 2d \\ -2b - c - 4d = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow & \begin{cases} a = -(3b + 2d) \\ c = -(2b + 4d) \end{cases} \end{aligned}$$

Компоненте a и c вектора $|s_1\rangle^\perp$ зависе од компоненти b и d које се бирају произвољно. Ако се прво одабере $b=1$ и $d=0$ добијају се $a=-3$ и $c=-2$, што даје вектор $|s_1\rangle^\perp = (-3, 1, -2, 0)$; потом се може узети да је $b=0$ и $d=1$ што даје $a=-2$ и $c=-4$, односно други вектор $|s_2\rangle^\perp = (-2, 0, -4, 1)$.

Сада се проверава да ли су добијени вектори стварно ортогонални на задате векторе, тј. да ли су одговарајући скаларни производи једнаки нули

$$\begin{aligned} \langle s_1 | s_1 \rangle^\perp &= \langle (1, 3, 0, 2) | (-3, 1, -2, 0) \rangle = 1 \cdot (-3) + 3 \cdot 1 + 0 \cdot (-2) + 2 \cdot 0 = -3 + 3 = 0 \\ \langle s_1 | s_2 \rangle^\perp &= \langle (1, 3, 0, 2) | (-2, 0, -4, 1) \rangle = 1 \cdot (-2) + 3 \cdot 0 + 0 \cdot (-4) + 2 \cdot 1 = -2 + 2 = 0 \\ \langle s_2 | s_1 \rangle^\perp &= \langle (3, 7, -1, 2) | (-3, 1, -2, 0) \rangle = 3 \cdot (-3) + 7 \cdot 1 + (-1) \cdot (-2) + 2 \cdot 0 = -9 + 7 + 2 = 0 \\ \langle s_2 | s_2 \rangle^\perp &= \langle (3, 7, -1, 2) | (-2, 0, -4, 1) \rangle = 3 \cdot (-2) + 7 \cdot 0 + (-1) \cdot (-4) + 2 \cdot 1 = -6 + 4 + 2 = 0 \end{aligned}$$

Како су вектори $|s_1\rangle^\perp = (-3, 1, -2, 0)$ и $|s_2\rangle^\perp = (-2, 0, -4, 1)$ ортогонални на векторе $|s_1\rangle = (1, 3, 0, 2)$ и $|s_2\rangle = (3, 7, -1, 2)$, треба још проверити да ли су линеарно независни

$$\begin{aligned} \alpha |s_1\rangle^\perp + \beta |s_2\rangle^\perp &= |0\rangle \Leftrightarrow \alpha(-3, 1, -2, 0) + \beta(-2, 0, -4, 1) = (0, 0, 0, 0) \\ \Leftrightarrow & (-3\alpha - 2\beta, \alpha, -2\alpha - 4\beta, \beta) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Како су друга и четврта компонента уређене четворке слева једнаке одговарајућим нулама уређене четворке десна, то су вектори *линеарно независни*, што значи да стварно образују базис $\mathbb{L}^\perp(\mathbb{S})$.

(в) Задат је само један вектор (уствари полином) $|s_1\rangle = 1 + 2t$ скупа $\mathbb{S}$, те његову линеарну независност не треба проверавати.

Базис ортокомплемента од $\mathbb{L}(\mathbb{S})$ би требало да буде такође само један вектор (полином), рецимо $|s_1\rangle^\perp = a + bt + ct^2$ (пошто је простор $\mathbb{U} = \mathbb{P}^3$ простор полинома другог реда), који треба да буде ортогоналан на векторе $|s_1\rangle = 1 + 2t$ скупа $\mathbb{S}$.

$$\begin{aligned} \langle s_1 | s_1 \rangle^\perp = 0 &\Leftrightarrow \int_0^1 s_1(t) s_1^\perp(t) dt = 0 \Leftrightarrow \int_0^1 (1+2t)(a+bt+ct^2) dt = 0 \\ &\Leftrightarrow \int_0^1 (a+bt+ct^2+2at+2bt^2+2ct^3) dt = 0 \Leftrightarrow \int_0^1 [a+(2a+b)t+(2b+c)t^2+2ct^3] dt = 0 \\ &\Leftrightarrow a \int_0^1 dt + (2a+b) \int_0^1 t dt + (2b+c) \int_0^1 t^2 dt + 2c \int_0^1 t^3 dt = 0 \\ &\Leftrightarrow a \left(t \Big|_0^1 \right) + (2a+b) \left(\frac{t^2}{2} \Big|_0^1 \right) + (2b+c) \left(\frac{t^3}{3} \Big|_0^1 \right) + 2c \left(\frac{t^4}{4} \Big|_0^1 \right) = 0 \\ &\Leftrightarrow a + (2a+b) \frac{1}{2} + (2b+c) \frac{1}{3} + 2c \frac{1}{4} = 0 \Leftrightarrow a + a + \frac{b}{2} + \frac{2b}{3} + \frac{c}{3} + \frac{c}{2} = 0 \Leftrightarrow 2a + \frac{7b}{6} + \frac{5c}{6} = 0 \\ &\Leftrightarrow 12a + 7b + 5c = 0 \Leftrightarrow c = -\frac{1}{5}(12a + 7b) \end{aligned}$$

Компонента c вектора $|s_1\rangle^\perp$ зависи од компоненти a и b које се бирају произвољно. Нека је $a = 5$ и нека је $b = 0$; добија се да је $c = -12$, што даје вектор (полином) $|s_1\rangle^\perp = 5 - 12t^2$, који је довољан да буде базис ортокомплемента од $\mathbb{L}(\mathbb{S})$.

Сада се проверава да ли је добијени полином стварно ортогоналан на задати полином, тј. да ли је њихов скаларни производ једнак нули

$$\begin{aligned} \langle s_1 | s_1 \rangle^\perp &= \int_0^1 s_1(t) s_1^\perp(t) dt = \int_0^1 (1+2t)(5-12t^2) dt = \int_0^1 (5+10t-12t^2-24t^3) dt \\ &= 5 \int_0^1 dt + 10 \int_0^1 t dt - 12 \int_0^1 t^2 dt - 24 \int_0^1 t^3 dt = 5 \left(t \Big|_0^1 \right) + 10 \left(\frac{t^2}{2} \Big|_0^1 \right) - 12 \left(\frac{t^3}{3} \Big|_0^1 \right) - 24 \left(\frac{t^4}{4} \Big|_0^1 \right) \\ &= 5 + \frac{10}{2} - \frac{12}{3} - \frac{24}{4} = 5 + 5 - 4 - 6 = 10 - 10 = 0 \end{aligned}$$

Значи да добијени полином $|s_1\rangle^\perp = 5 - 12t^2$ стварно образује базис $\mathbb{L}^\perp(\mathbb{S})$.

(4.12) Ако је у векторском простору функција непрекидних на сегменту $[-a, a]$ скаларни производ дефинисан као

$$\langle f_1(t) | f_2(t) \rangle = \int_{-a}^a f_1(t) f_2(t) g(t) dt$$

где је $g(t)$ унапред задата, непрекидна и на сегменту $[-a, a]$ строго позитивна функција, показати да важи израз

$$\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ \oplus \mathbb{V}^-$$

тј. да су потпростори $\mathbb{V}^+$ и $\mathbb{V}^-$ ортогонални.

Из задатка (4.8) је познато да је $\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ \dot{+} \mathbb{V}^-$. Да би директна сума постала ортогонална сума која се тражи у поставци задатка, потпростори $\mathbb{V}^+$ и $\mathbb{V}^-$ морају бити ортогонални, односно скаларни производ произвољних функција из ових потпростора мора бити једнак нули. Значи, $\forall f^+(t) \in \mathbb{V}^+$ и $\forall f^-(t) \in \mathbb{V}^-$ следи

$$\langle f^+(t) | f^-(t) \rangle = \int_{-a}^a f^+(t) f^-(t) g(t) dt = \int_{-a}^a [f^+(t) g(t)] f^-(t) dt.$$

Сад, производ парне функције $f^+(t)$ и по дефиницији строго позитивне функције $g(t)$ мора бити парна функција. Производ такве резултујуће парне функције $f^+(t) g(t)$ и непарне функције $f^-(t)$ јесте непарна подинтегрална функција. Интеграл такве функције на симетричном сегменту $[-a, a]$ мора бити једнак нули, те је

$$\langle f^+(t) | f^-(t) \rangle = 0, \quad \forall f^+(t) \in \mathbb{V}^+, \quad \forall f^-(t) \in \mathbb{V}^-.$$

Закључак је да је заиста $\mathbb{V}^+ \perp \mathbb{V}^-$, односно да је $\mathbb{V} = \mathbb{V}^+ \oplus \mathbb{V}^-$.

(4.13) Који су од парова потпростора наведених ниже *међусобно ортогонални* (један другоме *комплементи*)?

(а) Потпростори су дати преко парова вектора

$$\begin{aligned} |v_1\rangle_1 &= (1, 1, 0, 0) \in \mathbb{W}_1 & |v_1\rangle_2 &= (0, 1, 0, 1) \in \mathbb{W}_2 \\ |v_2\rangle_1 &= (1, 0, 1, 0) \in \mathbb{W}_1 & |v_2\rangle_2 &= (0, 0, 1, 1) \in \mathbb{W}_2 \end{aligned}$$

Формирају се следећи скаларни производи

$$\begin{aligned} {}_1\langle v_1 | v_1 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 1 \cdot 1 + 0 \cdot 0 + 0 \cdot 1 = 1 \neq 0 \\ {}_1\langle v_1 | v_2 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 + 0 \cdot 1 = 0 \\ {}_1\langle v_2 | v_1 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 + 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 = 0 \\ {}_1\langle v_2 | v_2 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 0 \cdot 0 + 1 \cdot 1 + 0 \cdot 1 = 1 \neq 0 \end{aligned}$$

Даклем, потпростори $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ *нису* међусобно ортогонални.

(б) Потпростори су дати преко парова вектора

$$\begin{aligned} |v_1\rangle_1 &= (-1, 1, 1, 0) \in \mathbb{W}_1 & |v_1\rangle_2 &= (0, 1, -1, 1) \in \mathbb{W}_2 \\ |v_2\rangle_1 &= (1, 0, 0, 0) \in \mathbb{W}_1 & |v_2\rangle_2 &= (0, 0, 0, 1) \in \mathbb{W}_2 \end{aligned}$$

Формирају се следећи скаларни производи

$$\begin{aligned} {}_1\langle v_1 | v_1 \rangle_2 &= (-1) \cdot 0 + 1 \cdot 1 + 1 \cdot (-1) + 0 \cdot 1 = 0 \\ {}_1\langle v_1 | v_2 \rangle_2 &= (-1) \cdot 0 + 1 \cdot 0 + 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 = 0 \\ {}_1\langle v_2 | v_1 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 0 \cdot 1 + 0 \cdot (-1) + 0 \cdot 1 = 0 \\ {}_1\langle v_2 | v_2 \rangle_2 &= 1 \cdot 0 + 0 \cdot 0 + 0 \cdot 0 + 0 \cdot 1 = 0 \end{aligned}$$

Значи да потпростори $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ *јесу* међусобно ортогонални.

(в) Потпростори су дати преко тројки вектора

$$\begin{aligned} |v_1\rangle_1 &= (2, 3, 11, 5) \in \mathbb{W}_1 & |v_1\rangle_2 &= (2, 1, 3, 2) \in \mathbb{W}_2 \\ |v_2\rangle_1 &= (1, 1, 5, 2) \in \mathbb{W}_1 & |v_2\rangle_2 &= (1, 1, 3, 4) \in \mathbb{W}_2 \\ |v_3\rangle_1 &= (0, 1, 1, 1) \in \mathbb{W}_1 & |v_3\rangle_2 &= (5, 2, 6, 2) \in \mathbb{W}_2 \end{aligned}$$

На основу само једног скаларног производа

$${}_1\langle v_1 | v_1 \rangle_2 = 2 \cdot 2 + 3 \cdot 1 + 11 \cdot 3 + 5 \cdot 2 = 4 + 3 + 33 + 10 = 50 \neq 0$$

може се закључити да потпростори $\mathbb{W}_1$ и $\mathbb{W}_2$ *нису* међусобно ортогонални.

(4.14) Одредити пројекцију вектора $|v\rangle$ на $\mathbb{L}(|\tilde{v}\rangle)$ у следећим случајевима

$$(a) \mathbb{R}^3: |v\rangle = (1, -1, 2), |\tilde{v}\rangle = (0, 1, 1); \langle v|\tilde{v}\rangle = \sum_{i=1}^n \xi_i \eta_i;$$

$$(b) \mathbb{C}^3: |v\rangle = (1-i, 2+3i), |\tilde{v}\rangle = (2-i, 3); \langle v|\tilde{v}\rangle = \sum_{i=1}^n \xi_i^* \eta_i;$$

$$(v) \mathbb{R}^{22}: |v\rangle = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix}, |\tilde{v}\rangle = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}; \langle v|\tilde{v}\rangle = \text{Tr}(v^\dagger \tilde{v});$$

$$(r) \mathbb{P}^3: |v\rangle = -1 + 2t, |\tilde{v}\rangle = t^2; \langle v|\tilde{v}\rangle = \int_0^1 v(t) \tilde{v}(t) dt.$$

(a) По дефиницији, пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ дата је изразом

$$\langle e_{\tilde{v}}|v\rangle|e_{\tilde{v}}\rangle$$

где је $|e_{\tilde{v}}\rangle$ нормирани вектор $|\tilde{v}\rangle$, односно вектор $|\tilde{v}\rangle$ подељен својом нормом

$$|e_{\tilde{v}}\rangle = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\| |\tilde{v}\rangle \|} = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\sqrt{\langle \tilde{v}|\tilde{v}\rangle}} = \frac{(0, 1, 1)}{\sqrt{\langle (0, 1, 1)|(0, 1, 1)\rangle}} = \frac{(0, 1, 1)}{\sqrt{0 \cdot 0 + 1 \cdot 1 + 1 \cdot 1}} = \frac{1}{\sqrt{2}}(0, 1, 1).$$

Тражена пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ је значи једнака

$$\langle e_{\tilde{v}}|v\rangle|e_{\tilde{v}}\rangle = \left\langle \frac{1}{\sqrt{2}}(0, 1, 1) \middle| (1, -1, 2) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{2}}(0, 1, 1) = \frac{1}{2} [0 \cdot 1 + 1 \cdot (-1) + 1 \cdot 2](0, 1, 1) = \frac{1}{2}(0, 1, 1) = \frac{1}{2}|\tilde{v}\rangle.$$

(b) Као и раније, пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ дата је изразом

$$\langle e_{\tilde{v}}|v\rangle|e_{\tilde{v}}\rangle$$

где је $|e_{\tilde{v}}\rangle$ нормирани вектор $|\tilde{v}\rangle$, односно вектор $|\tilde{v}\rangle$ подељен својом нормом

$$\begin{aligned} |e_{\tilde{v}}\rangle &= \frac{|\tilde{v}\rangle}{\| |\tilde{v}\rangle \|} = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\sqrt{\langle \tilde{v}|\tilde{v}\rangle}} = \frac{(2-i, 3)}{\sqrt{\langle (2-i, 3)|(2-i, 3)\rangle}} = \frac{(2-i, 3)}{\sqrt{(2-i)^*(2-i) + 3^* \cdot 3}} \\ &= \frac{(2-i, 3)}{\sqrt{(2+i)(2-i) + 3 \cdot 3}} = \frac{(2-i, 3)}{\sqrt{(2^2 - i^2) + 9}} = \frac{(2-i, 3)}{\sqrt{4+1+9}} = \frac{1}{\sqrt{14}}(2-i, 3) \end{aligned}$$

Тражена пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ је онда једнака

$$\begin{aligned} \langle e_{\tilde{v}}|v\rangle|e_{\tilde{v}}\rangle &= \left\langle \frac{1}{\sqrt{14}}(2-i, 3) \middle| (1-i, 2+3i) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{14}}(2-i, 3) = \frac{1}{14} [(2-i)^*(1-i) + 3^*(2+3i)](2-i, 3) \\ &= \frac{1}{14} [(2+i)(1-i) + 3(2+3i)](2-i, 3) = \frac{1}{14} (2-2i+i-i^2+6+9i)(2-i, 3) \\ &= \frac{9+8i}{14}(2-i, 3) = \frac{9+8i}{14}|\tilde{v}\rangle \end{aligned}$$

(в) Опет је пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ дата следећим изразом

$$\langle e_{\tilde{v}} | v \rangle | e_{\tilde{v}} \rangle$$

где је $|e_{\tilde{v}}\rangle$ нормирани вектор $|\tilde{v}\rangle$, односно вектор $|\tilde{v}\rangle$ подељен својом нормом

$$\begin{aligned} |e_{\tilde{v}}\rangle &= \frac{|\tilde{v}\rangle}{\| |\tilde{v}\rangle \|} = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\sqrt{\langle \tilde{v} | \tilde{v} \rangle}} = \frac{\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}}{\sqrt{\langle \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} | \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \rangle}} = \frac{\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}}{\sqrt{\text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}^\dagger \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \right)}} = \frac{\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}}{\sqrt{\text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \right)}} \\ &= \frac{\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}}{\sqrt{\text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 \cdot 0 + 1 \cdot 1 & 0 \cdot (-1) + 1 \cdot 2 \\ (-1) \cdot 0 + 2 \cdot 1 & (-1) \cdot (-1) + 2 \cdot 2 \end{bmatrix} \right)}} = \frac{\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}}{\sqrt{\text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} \right)}} = \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \end{aligned}$$

Тражена пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ је онда једнака

$$\begin{aligned} \langle e_{\tilde{v}} | v \rangle | e_{\tilde{v}} \rangle &= \left\langle \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \middle| \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix} \right\rangle \frac{1}{\sqrt{6}} \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}^\dagger \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix} \right) \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \\ &= \frac{1}{6} \text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix} \right) \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} = \frac{1}{6} \text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 0 \cdot 1 + 1 \cdot 1 & 0 \cdot 2 + 1 \cdot (-3) \\ (-1) \cdot 1 + 2 \cdot 1 & (-1) \cdot 2 + 2 \cdot (-3) \end{bmatrix} \right) \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} \\ &= \frac{1}{6} \text{Tr} \left(\begin{bmatrix} 1 & -3 \\ 1 & -8 \end{bmatrix} \right) \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} = \frac{-7}{6} \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix} = -\frac{7}{6} |\tilde{v}\rangle \end{aligned}$$

(г) По последњи пут, пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ дата је изразом

$$\langle e_{\tilde{v}} | v \rangle | e_{\tilde{v}} \rangle$$

где је $|e_{\tilde{v}}\rangle$ нормирани вектор $|\tilde{v}\rangle$, односно вектор $|\tilde{v}\rangle$ подељен својом нормом

$$|e_{\tilde{v}}\rangle = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\| |\tilde{v}\rangle \|} = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\sqrt{\langle \tilde{v} | \tilde{v} \rangle}} = \frac{|\tilde{v}\rangle}{\sqrt{\int_0^1 \tilde{v}(t) \tilde{v}(t) dt}} = \frac{t^2}{\sqrt{\int_0^1 t^2 t^2 dt}} = \frac{t^2}{\sqrt{\left(\frac{t^5}{5} \right)_0^1}} = \frac{t^2}{\sqrt{\frac{1}{5}}} = \sqrt{5} t^2.$$

Тражена пројекција вектора $|v\rangle$ на правац вектора $|\tilde{v}\rangle$ је онда једнака

$$\begin{aligned} \langle e_{\tilde{v}} | v \rangle | e_{\tilde{v}} \rangle &= \left(\int_0^1 e_{\tilde{v}}(t) v(t) dt \right) e_{\tilde{v}}(t) = \left[\int_0^1 \sqrt{5} t^2 (-1 + 2t) dt \right] \sqrt{5} t^2 \\ &= 5t^2 \int_0^1 t^2 (-1 + 2t) dt = 5t^2 \int_0^1 (-t^2 + 2t^3) dt = 5t^2 \left(-\int_0^1 t^2 dt + 2 \int_0^1 t^3 dt \right) \\ &= 5t^2 \left[-\left(\frac{t^3}{3} \right)_0^1 + 2 \left(\frac{t^4}{4} \right)_0^1 \right] = 5t^2 \left(-\frac{1}{3} + \frac{1}{2} \right) = 5t^2 \frac{-2+3}{6} = \frac{5}{6} t^2 = \frac{5}{6} |\tilde{v}\rangle \end{aligned}$$

(4.15) У еуклидском простору $\mathbb{R}^4$, у коме је скаларни производ стандарно дефинисан

$$\langle v_1 | v_2 \rangle = \sum_{i=1}^4 \xi_i \eta_i = \xi_1 \eta_1 + \xi_2 \eta_2 + \xi_3 \eta_3 + \xi_4 \eta_4,$$

вектори

$$|v_1\rangle = (1, 2, 2, 1), \quad |v_2\rangle = (2, 1, 1, 2)$$

образују потпростор $\mathbb{W}$. Одредити *пројекције* и *нормале* вектора

$$|a\rangle = (1, 2, 3, 4), \quad |b\rangle = (1, 1, 1, 1), \quad |c\rangle = (1, 1, -1, -1)$$

на потпростор $\mathbb{W}$.

За почетак треба проверити да ли су дата два вектора линеарно независни, будући да је у поставци задатка речено да они образују потпростор $\mathbb{W}$. То се ради тако што се њихова линеарна комбинација изједначи са нултим вектором

$$\begin{aligned} \alpha_1 |v_1\rangle + \alpha_2 |v_2\rangle = |0\rangle &\Leftrightarrow \alpha_1 (1, 2, 2, 1) + \alpha_2 (2, 1, 1, 2) = (0, 0, 0, 0) \\ &\Leftrightarrow (\alpha_1 + 2\alpha_2, 2\alpha_1 + \alpha_2, 2\alpha_1 + \alpha_2, \alpha_1 + 2\alpha_2) = (0, 0, 0, 0) \end{aligned}$$

Изједначавањем одговарајућих компоненти уређених четворки слева и здесна добија се следећи систем једначина

$$\begin{cases} \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha_1 = -2\alpha_2 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha_1 = -2\alpha_2 \\ 2(-2\alpha_2) + \alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \alpha_1 = -2\alpha_2 \\ (-3)\alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha_1 = 0 \\ \alpha_2 = 0 \\ 2\alpha_1 + \alpha_2 = 0 \\ \alpha_1 + 2\alpha_2 = 0 \end{cases}$$

из кога је јасно да су задата два вектора *линеарно независна*, односно да чине *базис* потпростора $\mathbb{W}$.

Ипак, дата два вектора *нису ортогонални међусобно*

$$\langle v_1 | v_2 \rangle = \langle (1, 2, 2, 1) | (2, 1, 1, 2) \rangle = 1 \cdot 2 + 2 \cdot 1 + 2 \cdot 1 + 1 \cdot 2 = 8 \neq 0,$$

те се морају *ортонормирати* Грам-Шмитовим поступком; почиње се са првим вектором

$$|e_{v_1}\rangle = \frac{|v_1\rangle}{\| |v_1\rangle \|} = \frac{|v_1\rangle}{\sqrt{\langle v_1 | v_1 \rangle}} = \frac{(1, 2, 2, 1)}{\sqrt{\langle (1, 2, 2, 1) | (1, 2, 2, 1) \rangle}} = \frac{(1, 2, 2, 1)}{\sqrt{1 \cdot 1 + 2 \cdot 2 + 2 \cdot 2 + 1 \cdot 1}} = \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1)$$

а наставља се са другим вектором

$$|e_{v_2}\rangle = \frac{|v_2\rangle - \langle e_{v_1} | v_2 \rangle |e_{v_1}\rangle}{\| |v_2\rangle - \langle e_{v_1} | v_2 \rangle |e_{v_1}\rangle \|} = \frac{(2, 1, 1, 2) - \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1) \middle| (2, 1, 1, 2) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1)}{\left\| (2, 1, 1, 2) - \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1) \middle| (2, 1, 1, 2) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1) \right\|}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{(2,1,1,2) - \frac{1}{10} \langle (1,2,2,1) | (2,1,1,2) \rangle (1,2,2,1)}{\left\| (2,1,1,2) - \frac{1}{10} \langle (1,2,2,1) | (2,1,1,2) \rangle (1,2,2,1) \right\|} = \frac{(2,1,1,2) - \frac{8}{10} (1,2,2,1)}{\left\| (2,1,1,2) - \frac{8}{10} (1,2,2,1) \right\|} \\
&= \frac{(2,1,1,2) - \frac{4}{5} (1,2,2,1)}{\left\| (2,1,1,2) - \frac{4}{5} (1,2,2,1) \right\|} = \frac{\left(2 - \frac{4}{5}, 1 - \frac{8}{5}, 1 - \frac{8}{5}, 2 - \frac{4}{5} \right)}{\left\| \left(2 - \frac{4}{5}, 1 - \frac{8}{5}, 1 - \frac{8}{5}, 2 - \frac{4}{5} \right) \right\|} = \frac{\left(\frac{6}{5}, -\frac{3}{5}, -\frac{3}{5}, \frac{6}{5} \right)}{\left\| \left(\frac{6}{5}, -\frac{3}{5}, -\frac{3}{5}, \frac{6}{5} \right) \right\|} \\
&= \frac{\left(\frac{6}{5}, -\frac{3}{5}, -\frac{3}{5}, \frac{6}{5} \right)}{\sqrt{\frac{36}{25} + \frac{9}{25} + \frac{9}{25} + \frac{36}{25}}} = \frac{\cancel{3} \cdot 1}{\sqrt{90}} \frac{1}{\cancel{3}} (6, -3, -3, 6) = \frac{\cancel{3}}{\cancel{3} \sqrt{10}} (2, -1, -1, 2) = \frac{1}{\sqrt{10}} (2, -1, -1, 2)
\end{aligned}$$

Пошто су овим поступком добијена два ортонормирана вектора

$$|e_{v_1}\rangle = \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1), \quad |e_{v_2}\rangle = \frac{1}{\sqrt{10}} (2, -1, -1, 2),$$

сада се могу одредити *пројекције* и *нормале* три задата вектора.

Пројекција првог вектора $|a\rangle = (1, 2, 3, 4)$ дата је изразом

$$\begin{aligned}
\text{Proj}|a\rangle &= \langle e_{v_1} | a \rangle |e_{v_1}\rangle + \langle e_{v_2} | a \rangle |e_{v_2}\rangle \\
&= \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1) \middle| (1, 2, 3, 4) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}} (1, 2, 2, 1) + \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}} (2, -1, -1, 2) \middle| (1, 2, 3, 4) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}} (2, -1, -1, 2) \\
&= \frac{1}{10} \langle (1, 2, 2, 1) | (1, 2, 3, 4) \rangle (1, 2, 2, 1) + \frac{1}{10} \langle (2, -1, -1, 2) | (1, 2, 3, 4) \rangle (2, -1, -1, 2) \\
&= \frac{1 \cdot 1 + 2 \cdot 2 + 2 \cdot 3 + 1 \cdot 4}{10} (1, 2, 2, 1) + \frac{2 \cdot 1 + (-1) \cdot 2 + (-1) \cdot 3 + 2 \cdot 4}{10} (2, -1, -1, 2) \\
&= \frac{15}{10} (1, 2, 2, 1) + \frac{5}{10} (2, -1, -1, 2) = \frac{3}{2} (1, 2, 2, 1) + \frac{1}{2} (2, -1, -1, 2) = \frac{1}{2} (3 + 2, 6 - 1, 6 - 1, 3 + 2) \\
&= \frac{1}{2} (5, 5, 5, 5) = \frac{5}{2} (1, 1, 1, 1)
\end{aligned}$$

Како је вектор $|a\rangle$ једнак збиру своје пројекције и нормале: $|a\rangle = \text{Proj}|a\rangle + \text{Nor}|a\rangle$, његова нормала једнака је

$$\begin{aligned}
\text{Nor}|a\rangle &= |a\rangle - \text{Proj}|a\rangle = (1, 2, 3, 4) - \frac{5}{2} (1, 1, 1, 1) = \left(1 - \frac{5}{2}, 2 - \frac{5}{2}, 3 - \frac{5}{2}, 4 - \frac{5}{2} \right) \\
&= \left(\frac{2-5}{2}, \frac{4-5}{2}, \frac{6-5}{2}, \frac{8-5}{2} \right) = \left(-\frac{3}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{3}{2} \right) = \frac{1}{2} (-3, -1, 1, 3)
\end{aligned}$$

Пројекција другог вектора $|b\rangle = (1,1,1,1)$ дата је изразом

$$\begin{aligned}
 \text{Proj}|b\rangle &= \langle e_{v_1} | b \rangle |e_{v_1}\rangle + \langle e_{v_2} | b \rangle |e_{v_2}\rangle \\
 &= \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}}(1,2,2,1) \middle| (1,1,1,1) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}}(1,2,2,1) + \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}}(2,-1,-1,2) \middle| (1,1,1,1) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}}(2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{1}{10} \langle (1,2,2,1) | (1,1,1,1) \rangle (1,2,2,1) + \frac{1}{10} \langle (2,-1,-1,2) | (1,1,1,1) \rangle (2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{1 \cdot 1 + 2 \cdot 1 + 2 \cdot 1 + 1 \cdot 1}{10} (1,2,2,1) + \frac{2 \cdot 1 + (-1) \cdot 1 + (-1) \cdot 1 + 2 \cdot 1}{10} (2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{6}{10} (1,2,2,1) + \frac{2}{10} (2,-1,-1,2) = \frac{3}{5} (1,2,2,1) + \frac{1}{5} (2,-1,-1,2) = \frac{1}{5} (3+2, 6-1, 6-1, 3+2) \\
 &= \frac{1}{5} (5,5,5,5) = (1,1,1,1)
 \end{aligned}$$

Како је вектор $|b\rangle$ једнак збиру своје пројекције и нормале: $|b\rangle = \text{Proj}|b\rangle + \text{Nor}|b\rangle$, његова нормала једнака је нултом вектору

$$\text{Nor}|b\rangle = |b\rangle - \text{Proj}|b\rangle = (1,1,1,1) - (1,1,1,1) = (0,0,0,0) = |0\rangle.$$

Пројекција трећег вектора $|c\rangle = (1,1,-1,-1)$ дата је изразом

$$\begin{aligned}
 \text{Proj}|c\rangle &= \langle e_{v_1} | c \rangle |e_{v_1}\rangle + \langle e_{v_2} | c \rangle |e_{v_2}\rangle \\
 &= \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}}(1,2,2,1) \middle| (1,1,-1,-1) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}}(1,2,2,1) + \left\langle \frac{1}{\sqrt{10}}(2,-1,-1,2) \middle| (1,1,-1,-1) \right\rangle \frac{1}{\sqrt{10}}(2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{1}{10} \langle (1,2,2,1) | (1,1,-1,-1) \rangle (1,2,2,1) + \frac{1}{10} \langle (2,-1,-1,2) | (1,1,-1,-1) \rangle (2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{1 \cdot 1 + 2 \cdot 1 + 2 \cdot (-1) + 1 \cdot (-1)}{10} (1,2,2,1) + \frac{2 \cdot 1 + (-1) \cdot 1 + (-1) \cdot (-1) + 2 \cdot (-1)}{10} (2,-1,-1,2) \\
 &= \frac{0}{10} (1,2,2,1) + \frac{0}{10} (2,-1,-1,2) = (0,0,0,0) = |0\rangle
 \end{aligned}$$

Како је вектор $|c\rangle$ једнак збиру своје пројекције и нормале: $|c\rangle = \text{Proj}|c\rangle + \text{Nor}|c\rangle$, његова нормала једнака је њему самом

$$\text{Nor}|c\rangle = |c\rangle - \text{Proj}|c\rangle = (1,1,-1,-1) - (0,0,0,0) = (1,1,-1,-1) = |c\rangle.$$